

АДНА ЗЯМЛЯ

МІНСК

Авіяранча

На ўсходзе ад вёскі Ратамка, паміж участкам шашы Заслаўе-Мінск і берагам Мінскага вадасховішча, адкрылася авіяранча. Любы, каму споўнілася 18, можа "пакатацца" на адным з двух лёгкіх аднаматорных самалётаў.

За 20 хвілін над зямлёй трэба выкласці 8 мільёнаў. Да зручнасцяў тых, хто хаця б на колькі хвілін марыць уявіць сябе птушкай, ёсць стаянка для машын і невялікае летняе кафэ.

Ігар КІЦКАЎ.

ГРОДНА

Гродзеншчыну перадзеліць?

Адміністрацыйны падзел Гродзенскай вобласці даўно даказаў сваю неэфектыўнасць, лічыць Аркадзь Мароз, кандыдат эканамічных навук, загадчык Гродзенскага аддзялення праблем сацыяльна-эканамічнага развіцця Міністэрства эканомікі краіны, акадэмік Беларускай інжынернай акадэміі.

На яго думку, трэба ўнесці папраўкі ў Канстытуцыю з тым, каб раёны атрымалі больш самастойнасці і правоў. Гродзеншчыне дастаткова мець не больш, як шэсць раёнаў.

Вучоны, у прыватнасці, падлічыў, што валавы ўнутраны прадукт у разліку на аднаго жыхара вобласці летась склаў 1 145 долараў. У той жа час у суседняй Польшчы гэты паказчык складае 5 000 долараў. Трэба адзначыць, што Беларусь мела амаль 5 000 долараў на кожнага свайго грамадзяніна напачатку 90-х гадоў.

Антон ЛАБОВІЧ, БелаПАН.

МІНСК

Новыя аўтобусы МАЗа

Завяршаны заводскія выпрабаванні міжнароднага аўтобуса МАЗ-152 у аўтобусным філіяле Мінскага аўтамабільнага завода. Цяпер вядзецца зборка першай доследна-прамысловай партыі з пяці аўтобусаў. Чакаецца, што машыны будуць выпушчаны ў верасні 1999 года.

Прамысловыя выпрабаванні новага аўтобуса плануецца завершыць да канца года, а з 2000-га прадпрыемства мае намер пачаць іх серыйную вытворчасць. Ад патэнцыйных спажыўцоў новых аўтобусаў паступілі заяўкі на выпуск каля 50 машын МАЗ-152.

У 2000 годзе аўтобусы будуць пастаўляцца толькі беларускім спажыўцам. У далейшым асноўнымі рынкамі збыту стануць, акрамя Беларусі, краіны СНД. Аб'ём вытворчасці будзе вызначацца колькасцю заказаў.

Аляксандр ПАПОВІЧ, БелаПАН.

МАЛАДЗЕЧНА

Міжнародныя Радашковічы

У Радашковічах на базе аздараўлення летніка «Маяк» завода імя Арджанікідзе адкрыўся міжнародны летні ўніверсітэт клубу ЮНЕСКА. Да 18 жніўня дэлегацыі 52 клубу ЮНЕСКА з усяй Беларусі будуць абменьвацца досведам работы ў сферы адукацыі, культуры і сацыяльнай абароны.

У межах ўніверсітэта працуе рабочая секцыя па правах дзіцяці ў форме віктарыны на тэму «Змест Канвенцыі аб правах дзіцяці і Закона Рэспублікі Беларусь «Аб правах дзіцяці». Будзе праведзены конкурс відэасюжэтаў па праблеме правоў дзіцяці. Лепшыя дзіцячыя сцэнарыі відэасюжэтаў змогуць паслужыць матэрыялам для відэафільмаў, відэаролікаў і тэатралізаваных пастановак на тэму правоў дзіцяці.

Аляксей ЗНАТКЕВІЧ, БелаПАН.

СМАРГОНЬ

Другая кнігарня ў Сморгоні

Фірменны магазін Мінскай фабрыкі каляровага друку «Кніжны свет» адчыніўся ў самым цэнтры Сморгоні.

У прасторнай зале магазіна шырокі выбар кніг, школьных падручнікаў, паштовак, фотаальбомаў і фоташпалераў, канцелярскіх тавараў. Гэта ўжо другая кнігарня ў горадзе.

Віктар ШОЦЬ.

АСТРАВЕЦ

"Макдональдс" па-астравецку

АСТРАВЕЦ. У былой краме "Гарачы хлеб", якая належала райспажыўтаварыству, ідзе рамонт. Праўда, пасля яго завяршэння тут будзе не крама, а пункт хуткага харчавання. Дырэктар камбіната грамадскага харчавання Галіна Андралойчы гаворыць, што мяркуецца адкрыць тут і дзіцячае кафэ.

Як прынята гаварыць, у райцэнтры з'явіцца месца для адпачынку дзяцей і дарослых. Тым больш, што напачатку, калі адкрыецца бёстро, недахопу наведвальнікаў быць не павінна.

Мар'ян ВЯНГРОЎСКІ.

МЯДЗЕЛ

Ці будзе парк

нацыянальнай гордасцю?

Дакументальна зацверджана стварэнне Нацыянальнага парка «Нарачанскі».

У адпаведнасці з імі, парк размешчаны ў Мядзельскім раёне, часткова на Вілейшчыне, Сморгоншчыне і Пастаўшчыне. У склад яго ўвойдуць землі ляснага фонду Мядзельскага, Сморгонскага і Пастаўскага лясясаў, акваторыі азёраў, а таксама некаторыя іншыя землі землеўладальнікаў, землекарыстальнікаў і ўласнікаў зямельных участкаў.

Аддзел інфармацыі.

Маладзечна, Вілейка, Сморгонь, Ашмяны, Валожын, Мядзел, Астравец, Мінск

РЭГІЯНАЛЬНАЯ газета

6 — 12 ЖНІЎНЯ 1999 ГОДА
выходзіць па пятніцах
ЦАНА 30000 РУБЛЁЎ №32
(224)

ГАЙДЫНГ

Англіійскія гайдачкі ў Маладзечне

Лідэры англійскіх гайдаў Джэніфер (яна настаўнік географіі), былы сакратар—рэферэнт Нурын і повар Лінда (яна, дарэчы, прыязджае ў горад у другі раз) на маладзечанскім чыгуначным вакзале пасля паездкі на экскурсію ў Мінск.

ФОТАКАЛАЖ ДЗІМТРЫЯ ХАРЫТОНАВА І ВАЛЯНЦІНА ГЕРНОВІЧА.

МАЛАДЗЕЧНА. Неўзабаве пасля публікацыі «РГ» пра арганізацыю гайдаў у горад прыехала цэлая дэлегацыя з радзімы пачынальнікаў гэтага масавага руху. Не толькі футбол падарыла свету Англія.

26 ліпеня ў горад прыляцелі дзесяць англічанак з графства Ёркшыр — тры лідэры і сем гайдаў. Адна з лідэраў, дарэчы, у нашым горадзе ўжо ў другі раз. Як відаць, работа рэгіянальнай арганізацыі заўважана і за мяжой — шмат што робіцца на асабістых кантактах кіраўніка арганізацыі Жанны Ангерчык і перакладчыцы Тамары Сяргеевай.

Адаптаванне гасцей да беларускай зямлі пачалося ў лесе. Першыя дні дзяўчынкі і іх кіраўнікі правялі ў цудоўным санаторыі «Плесь» — пра яго размова на старонках газеты пойдзе асобна.

Кіраўніцтва «Плесаў» стварыла для гайдаў (а ў летніку было яшчэ чатыры дзесяткі дзяўчынак з Маладзечны) выдатныя ўмовы. Гайдачкі, як

часам называе сваіх пад апеку Жанны Ангерчык, ладзілі для жадаючых адпачывальнікаў канцэрты, знаёмілі з гісторыяй гайдынгу і непасрэднай дзейнасцю гэтых дзяўчынак, якія вылучаюцца ў лепшы бок з многіх сваіх сучасніц.

Сумаваць у летніку не давялося. Характэрна, што ўсе, хто ўпершыню трапіў у летнік гайдаў, сталі прыхільнікамі гэтай арганізацыі. Менавіта ў «Плесах» гайдамі сталі яшчэ 10 чалавек. Дарэчы, свая арганізацыя сёлета можа з'явіцца і ў Вілейцы.

Заканчэнне на 2-й стар.

ЖЫЦЦЕ НАШАЕ

Чэргі розныя бываюць

АСТРАВЕЦ. Здаецца, жыхары не толькі буйных гарадоў, але і райцэнтраў, мястэчак ужо даўно забыліся пра чэргі ды талоны, калі за ўсім, ад прадуктаў і гарэлкі да абутку і адзення, чэргі выстройваліся практычна паўсюдна. Сённяшнія рэаліі не змяніліся пачынаюць вяртацца на кругі свае. Вось і ў невялікім Астраўцы ўжо не першы тыдзень, калі не месяц, існуюць тры чэргі, якія можна падзяліць на хлебную, мясную і валютную.

Першая з іх пачала сваё існаванне з таго моманту, калі астраўчане адчулі розніцу паміж сваім хлебам, які выпякаюць на хлебазаводзе, і смаргонскім, які штодня прадаюць на рынку. Перавагу аддалі апошняму, бо астравецкі па смаку саступае. Ды і па кошце на дзве-тры тысячы больш. Гэта для параўнання кошту і якасці.

І калі першая чарга выстроіваецца бліжэй да дзесяці

гадзін раніцы, то ў другой, калі мясцова кіёска калгаса імя Чапаева, людзі чакаюць прывозу мяса нават і ад 7 гадзін раніцы. Такая зацікаўленасць тлумачыцца нізкім коштам свінны і тым, што прадаюць яе мала. Спазніўся — застанешся без мяса, а на рынку, прынамсі, яно ўжо пераваліла за 500 рублёў.

Валютная ж чарга ў Астраўцы, наогул, лічыцца самай маладой. Яе з'яўленне звязана

на непасрэдна з пачаткам збору з іншаземных уладальнікаў аўто на КПП "Лоша" і "Катлоўка", якія заязджаюць на тэрыторыю раёна, так званага мясцовага збору. Да слова, літоўцы гэтак уяўленне называюць не інакш, як узаконены рэкет. Але, тым не менш, частка валютнай выручкі прадаецца ў АСБ "Беларусбанк". Кожны жадаючы можа купіць удзень не больш, чым 200 долараў па курсе 1 долар за 300 тысяч рублёў. Чаму існуе гэтая чарга, гаварыць не прыходзіцца. У адрозненне ад папярэдніх чэргаў, валютная не збірае шмат людзей, бо большасць з іх запісаныя ў сшытак, які вядуць патэнцыйныя пакупнікі валюты.

Мар'ян ВЯНГРОЎСКІ.

ПАСАДЫ

Новы старшыня райвыканкома

МАЛАДЗЕЧНА. На сесіі раённага Савета дэпутатаў першым пытаннем было вынесена вызваленне Пятра Куляша ад пасады старшыні райвыканкома і зацвярджэнне Леаніда Зайца.

Свабодных месцаў у зале пасяджэнняў не было. На новага «перашага» прыехалі паглядзець кіраўнікі прадпрыемстваў, старшыні калгасаў. Транспарту так шмат, што парадак ля будынка райвыканкома наводзілі супрацоўнікі ДАІ.

Першы месніск старшыні Мінблвыканкома Канстанцін Сумар звярнуўся да прысутных:

— У канцы мая Пётр Кулеш напісаў заяву аб вызваленні з пасады па стане здароўя. Лічу, што на гэтую тэму не трэба гаварыць, а неабходна проста паставіць пытанне на галасаванне.

Дэпутаты свой абавязак выканалі — за вызваленне Куляша ад пасады прагаласавалі і зацвердзілі новага кіраўніка. Хаця дагэтуль, па словах К. Сумара, яго паспелі ўжо зацвердзіць у Мінску.

На «провадах» гаварылі: — Хацелася б, каб на новай рабоце (хутчэй за ўсё, П. Кулеш узначаліць «Маладзечнамірайгаз») ён працаваў з яшчэ большым напружаннем і і большымі патрабаваннямі да сваіх работнікаў.

Госць са сталіцы, між іншым, зазначыў, што Маладзечаншчына захавала сельскагаспадарчую вытворчасць, сацкультбыт, на адносна добрым узроўні тут утрыманне школ, ФАПў.

Пры прадстаўленні новага кіраўніка К. Сумар сказаў:

— Пётр Пятровіч хацеў выступіць без мікрафона, з ягоным голасам звыкліся. А вось Леанід Канстанцінавіч іншага характару. Ён памяркоўны і пытанні вырашае спакойна, але прынцыпова. Апошнія яго месца работы — дырэктар камбінормавага завода ў Слуцку. За адзін год столькі зрабіў, як ягоныя папярэднікі за 8—10.

Леаніду Зайцу 40 год, у іх сям'і — 17-гадовая дачка.

— Я разумею ўсю адказнасць. З раёнам не знаёмы і ніколі не працаваў у выканкомах, — гаворыць ён. — Нейкай праграмы не маю. Яна, прадыхаваная жыццём, павінна быць у вас. Нікому нічога абяцаць не магу. Я люблю парадак і дысцыпліну, падтрымліваю тых, хто працуе. І людзей буду ацэньваць па рэальных справах.

Пётр Кулеш пажадаў усім духоўнага аднаўлення, яму — каб за ўсе недапрацоўкі сябе не папракаў: іх, як і недахопы, трэба дзяліць на ўсіх, з кім працаваў.

Віталь КРУПНЯНКОЎ.

ГАЙДЫНГ

Англійскія гайдачкі...

Яны вельмі натуральныя — нашыя англійскія госці. Падчас паездкі англійскай гайдачкі разам з прымаючайся ёй за горад здарыўся эпізод, калі два мужчыны не змаглі справіцца з каварным замком (справа ўтым, што «загадвае» ім сын аднаго з іх). Лэй заўважыла гэта, прапанавала дапамагчы — замок ёй скарыўся ў колькі секунд. Гайды могуць усё!

ФОТА ДЗМІТРЫЯ ХАРЫТОНАЎ.

Англійскія гайдачкі пасля Беларусі паедуць на радзіму, дзе многія правядуць жнівень вось у такім летніку. Дарэчы, трапіць у англійскі гайдаўскі летнік вельмі няпроста. Акаб прыехаць у Беларусь, дзяўчынкі на працягу года зараблялі на сваю паездку.

ФОТА З АРХІВА ЖАННЫ АНГЕРЧЫК.

Пачатак

на 1-й старонцы.

Пасля прабывання ў лесе беларускія гайдачкі раз'ехаліся па дамах і прыхапілі з сабою англійскіх сябровак. Дзве з іх паехалі ў Крупкі, дзе таксама сябруюць з мясцовымі дзяўчатамі, а пяцёра засталіся ў Маладзечне.

Сумаваць ім тут не даюць. Знаёмства з горадам пачалося з наведвання гарвыканкома (горад, дарэчы, дапамагае ў развіцці гайдаўскага руху). Затым — экскурсія па Маладзечне, паездкі ў Мінск, Нясвіж, Стоўбцы, дні ў сем'ях...

Відаць, што англійскія госці стамляюцца, многія для іхняга вока нязвыклае на нашай зямлі, аднак на пытанне да любой дзяўчынкі пра яе самаадчуванне нязменна чуваць аптымістычнае:

— I am fine!

У аўторак госці ад'язджаюць з Беларусі, няхай у іх жыцці заўсёды ўсё будзе цудоўна.

Добра, што ў горадзе дадалося людзей, якія пазнаёміліся з замежнымі сябрамі. Маладзечна ўпэўнена развівае партнёрскія сувязі з новымі іновымі гарадамі розных краін свету. Вось і Англія побач, цяпер «Туманны Альбіён» добра відаць.

Дзмітрый ХАРЫТОНАЎ.

НАДЗВЫЧАЙНАЕ

Не спыняюцца

ВАЛОЖЫН. Ноччу ў мінулыя выхадныя невядомы пакуль злчынца залез у адзін з пакояў спальнага корпуса аздараўленчага корпуса «Дружба», што пад Ракавам. Ён прапанаваў школьніцы... зрабіць прышчэпку, і тая згэдзілася.

Шпрыц з прэпаратам быў падрыхтаваны наперад. Спрацаваў «лекар» прафесійна: апрацаваў (хутчэй за ўсё, спіртамі) месца на ягдыцы дзяўчынкі і небаюча ўвёў вадкасць.

МАЛАДЗЕЧНА. Амаль такім жа чынам была «прышчэплена» ў ноч на 25 ліпеня і 11-гадовая мінчанка. Гэта здарылася ў аздараўленчым летніку «Брыганціна».

Яшчэ двойчы злчынца (ці злчынцы) уводзіў невядомую вадкасць адпачываючым у летніх дзецям — у «Івалзе», што паміж Маладзечна і Вілейкай, а таксама пад Уздой.

МІНСК. Кіраўнікоў раённых аддзелаў крымінальнай вышук менавіта па «уколах» збіралі ва ўпраўленні ўнутраных спраў Міннаблвыканкома. У агульных рысах, «почыр» злчынцаў прыкладна аднолькавы. Праўда, у «Івалзе» ўкалатую дзяўчынку яшчэ і згвалцілі.

Сведкі называюць мужчыну 30–40 год (у цемры, ды яшчэ са сну дзецям цяжка больш-менш дакладна вызначыць узрост). Апануты быў мужчына ў чорную футболку з надпісам лацінскімі літарамі. У памяшканні пранікаў праз адчыненыя балконы. Прычым, пасля ягонага візіту дзеці не беглі па выхадзе, не падымалі шум.

Па візітах злчынцаў узбуджаныя крымінальныя справы. Адпрацоўваецца некалькі версій. Вядома, што не адкідаецца нават «фантастычная» версія — выпрабаванне кімсьці новага медпрэпарата. Пасля «прышчэпкі» дзеці адчувалі слабасць, галаўны боль, іх ванітавала.

Віталь КРУПНЯНЬКОЎ.

БАЗАРНЫ ДЗЕНЬ

МАЛАДЗЕЧНА. Цэны на прадукты харчавання ў сярэдзі на рынку:

ПРАДУКТЫ		ЦАНА (ТЫС. РУБ.)	
		28.07	4.08
Курыныя кумпячкі	1 кг	510	510
Кіlbаса с/в	1 кг	—	1724
Сасіскі	1 кг	—	780
Селядзец салёны	1 кг	340	—
Рыс	1 кг	280	—
Цукар	1 кг	147	145
Грэчка	1 кг	300	—
Алей	1 л	420	470
Яйкі курыныя	1 дзес.	160	150
Маянэз	250 г	70	78
Кава «Пеле»	100 г	470	470
Шпроты, бляшанка	160 г	140	145
Соус там. «Мінскі»	0,5 л	140	135
Лімоны	1кг	580	480

СЯЛЯНСКІЯ ПРАДУКТЫ

Смятана	1 л	—	—
Масла	1 кг	—	—
Тварог	1 кг	—	120
Малако	1,5 л	—	70
Бульба маладая	1 кг	80	60
Яйкі курыныя	1 дзес.	200	190

На рынку ёсць ягады і іншае...

алыча	5л	1400
кавун	1кг	80
морква	пучок	75
агуркі	1 кг	35
памідоры	1 кг	160

ЛЕТА

Сіроты ў процівагах

ВІЛЕЙКА. У канцы ліпеня адбылося закрыццё абарона-спартыўнага летніка, які арганізавалі і фінансавалі аддзель па справах моладзі, адукацыі райвыканкома і ваенкамата. Бацькам актыўны адпачынак дзяцей нічога не каштаваў.

Старшакласнікі жылі ў

інтэрнаце Льянскага сельгастэхнікума. Акрамя спартыўных мерапрыемстваў, шмат падарожнічалі: Валожын, Хатынь, Мар'іна Горка. Займаўся стравай падрыхтоўкай, хадзілі нават у процівагах. У летнік узлілі сірот, асуджаных умоўна падлеткаў.

Адзел інфармацыі.

У Маладзечне — фальшывыя білеты?

МАЛАДЗЕЧНА. Выкладчык мясцовага ПТВ—135 Алег Міхеенкаў разам з дачкой Таццянай вяртаўся аўтобусам дадому, у шосты мікра-раён. Дакладна па раскладзе «дзсятка» ў 18.06 узяла пасажыраў на прыпынку каля фабрыкі музычных інструментаў. Разам з Міхеенкавымі ехалі іхнія знаёмыя — сям'я Фядула-вых. Усе разам і набылі ў кандуктара білеты.

Пасля павароту аўтобуса з вуліцы Будаўнікоў на Міру ў «дзсятку» ўвайшлі кантралёры. Якім жа было здзіўленне выкладчыка ПТВ, калі іхнія білеты кантралёры палічылі

несапраўднымі. Кандуктар жа раптам адмовілася ад таго, што прадавала ім білеты наогул. Хаця пасажыраў у аўтобусе на той час было няшмат і «працэс аблічвання» пра-

ходзіў даволі спрытна.

— Я адчуў сябе маральна знішчаным, — гаворыць Алег. — Хаця б таму, што знаёмыя, якія маглі б пацвердзіць набыццё намі білетаў, выйшлі крыху раней. Такім бездапаможным я адчуў сябе ўпершыню.

Тлумачэнні Алега пра тое, што білет набыў у гэтага кандуктара, жадаемых вынікаў не прынеслі. Разгубленасць і бездапаможнасць, напэўна, і прывялі яго да неджэнтльмен-

скага ўчынку: калі «дзсятка» ішла па вуліцы Прафсаюзнай (на наступным прыпынку трэба было выходзіць), выкладчык абедзюма рукамі пастрабаваў расунуць маж-ных жанчын-кантралёраў. Адна з іх абурылася:

— Вы мне ледзь не парвалі залаты ланцужок! Тады б я з вамі інакш размаўляла...

Сапраўды, калі б у рэйдзе ўдзельнічалі супрацоўнікі міліцыі, акрамя штрафу, да-ваўся б Міхеенкаву адказ-

ваць і за дробнае хуліганства.

10-гадовая Таня падчас «разборак» увесь час плакала. Хаця менавіта яна і ліквідавала інцыдэнт: на найбольш нахабнага, на яе думку, кантралёра яна накінула з кулачкамі. Ці то ад нечаканасці, ці то ад сорама (усе пасажыры сталі на бок Міхеенкавых), але кантралёры «зайцоў» выпусцілі.

— Дачка не магла заснуць да позняй ночы, так знервавалася, — гаворыць Міхеенкаў. — А я ў чарговы раз перака-

наўся, што аўтобусы ў горадзе існуюць не для пасажыраў.

Да «аўтобусных разбораў» маладзечанцы прывычаліся. Аднак тут пытанне прынцыповае. Наўрад ці, згэдзіцца, выкладчык вучылішча стане ездзіць без білета, але і кантралёры памыліцца не маглі. Таму напрошваецца наступная выснова: на маладзечанскіх маршрутах цвіце продаж несапраўдных білетаў. І пра гэта адпаведныя органы-інстанцыі не ведаюць.

Віталь КРУПНЯНЬКОЎ.

ШТО ПРА НАС ПІСАЛІ 90 ГОД ТАМУ

Падпал у Валожыне

М. Валожын, Віленскай губ. Ашмянскага пав.

27 ліпеня ізноў быў у нас пажар. Згарэла 10 габрэйскіх дамоў; праўда, што блізка ўсе яны багатыя, але гэтае нешчасце, як пажар, тудна перанясці кожнаму. Дамы былі застрахованы, але дабытак дамовы ўвесь прапаў, бо каб гэта было ў дзень, дык скарыў чалавек хо-піцца ратаваць і напачатку шмат лягчэй агонь утушыць, але запалілася ў самы глухі сон, а 2 гадзіне ночы. Пакуль людзі сабраліся, агонь ужо добра разгуляўся і трудна было даступіцца. Найбольш страты меў фельчэр І. Шварц, бо каля яго пачало гарэць; бадай усё згарэла, а шкода, бо гэта добры чалавек і прытом не багаты. Пажар пачаўся ад хлева купца А. Палка. Кажуць, што нехта падпаліў, бо ў тым галу ён два разы запаліваўся. Іосць такія подлыя людзі-зверы, што для свайго інтэрасу так страшна губяць другіх. Пажарная дружина слаба дапамагае, німа ніякага парадку; усе камандуюць, а ніхто не слухае.

Стары Улас.
Першая Беларуская Газета з Рысункамі «Наша Ніва». №31–32 ад 6 аўгуста 1909 г.

Падрыхтаваў Аляксей ВЫСОЦКІ.

Рэгіянальная газета

500 долараў каштуе відэакасета з запісам майстроў бальных танцаў. Мода на «Ча-ча-ча» вяртаецца

МАЛАДЗЕЧНА. Настаўнік беларускай гімназіі, харэограф Дзмітрый Хаўронін адзіны ў горадзе, а можа, і ў рэгіёне, выкладае выключна май-стэрства бальнага танца. Ягоная студыя «Гра-цыя» штогод набірае ўсё большы аўтарытэт.

— Маім настаўнікам быў Аляксей Бальшакоў, — расказвае Дзмітрый Хаўронін, — яшчэ падчас другой сусветнай вайны ён ездзіў выступаць на фронт да салдат. На жаль, ён пайшоў з жыцця. Падчас маёй вучобы ў СШ №10 у школьны клуб «Раман-тык» кіраўнік клуба Лідзія Маханькова запрасіла Бальшакова, каб павучыць нас асновам харэаграфіі. Ягоныя танцы «Венскі вальс», «Джайв», «Ча-ча-ча», павольны вальс, «Па-дэ-грас» я і цяпер танцую ў вучу ім школьнікаў і дарослых.

Дзмітрый Хаўронін скончыў ваеннае вучылішча сувязі ў Палтаве, ужо на «грамадзянцы» — беларускі дзяржаўны ўніверсітэт па спецыяльнасці фізіка-інфарматыка.

Аднак бальны танец стаў яго і хобі, і прафесіяй. У свой час Дзмітрый танцаваў у «Магі-стралі», займаўся ў мінскіх студыях.

— Калі бачу, як моладзь танчыць на дыскацеці, мне становіцца крыўдна за яе, — гаворыць харэограф, — з усіх відаў танцаў вельмі паважаю народныя і бальныя. Няхай на мяне не крыўдуюць, але эстрадны танец нагадвае набор механічных рухаў. А бальны — гэта прыгожая праца ў пары, працэс зносінаў энергіяй, паучыцца.

Цікава, што дзве пары выхаванцаў Хаўроніна зарэгістравалі шлюб. Ды і сам настаўнік жаніўся на сваёй былой вучанцы. Акрамя работы ў гімназіі, харэограф вядзе платныя заняткі. Прычым, калі

на іх ходзяць дзеці, бясплатна запрашаюцца і іх бацькі.

— У дарослых адразу адчуваецца скарыванасць. Але толькі на першых занятках. Сярод дарослых наведвальнікаў пераважна інтэлігенцыя. А танец «Джайв» — найбольш любімы.

— Як нараджаюцца танцы?

— Здымаю танцы з відэа-касет. Гэта вельмі дорага абыходзіцца. Да прыкладу, на рынку касета з бальнымі танцамі прызнаных майстроў каштуе да 500 долараў. Прыдумваю нейкія свае элементы. А наогул, танцы нагадваюць ігру на музычным інструменце. Ноты — тыя ж рухі. Галоўнае, каб з іх стварыць гармонію. Сёння я падрыхтаваў свае два аўтарскія танцы «Свечкі» і «Прыход вясны».

— Танцы, здаецца, не толькі маюць нейкую асалоду ў «прыгожай працы», але і вялікія фізічныя напружкі?

— Недастаткова падрыхтаваныя школьнікі ў танцы

Дзмітрый Хаўронін з жонкай Вольгай.

ФОТА З СЯМЕЙНАГА АЛЬБОМА ХАЎРОНІНЫХ.

«Самба» вымотваюцца за 2 хвіліны.

— Больш за год таму па горадзе хадзіла легенда. Быццам бы Хаўронін павёз сваіх выхаванцаў на гастролі ў Санкт-Пецярбург, 10 чалавек размесціў у двухпакаёўцы сваёй цёткі. І гасцілі ў

цёткі тыдзень. — Ёсць недакладнасці. Я вазіў 14 чалавек, і жылі мы тыдзень у чатырохпакаёўцы. І ездзілі не дзеля гастролі, хача сапраўды выступалі ў «Сямейным клубе», а дзеля знаёмства з горадам.

Віталь КРУПНЯНЬКОЎ.

ТэлеТыдзень

9-15 жніўня

Праграма Rep-TV на бліжэйшых дні

Пятніца, 6 жніўня

8.00, 9.00, 12.00, 13.40, 16.45, 19.30, 23.00 Новости REN TV
8.05 Телемагазин
8.35 «Симпсоны». Мультсериал (США)
9.05 «СЕЛЕСТА» Сериал (Аргентина)
9.55 «Музыкальная коллекция»
10.00 «АДСКИЙ КОЛОКОЛ»
10.05 «АЛЬФРЕД ХИЧКОК ПРЕДСТАВЛЯЕТ» Сериал (США)
12.35 Телемагазин «Покупай-ка!»
13.05 «Анатомия катастрофы»
13.45 «АЛОМОНА ЖИЗНИ»
15.15 «ЛЮБИМАЯ ЖЕНЩИНА» Сериал
16.15 «Волчонок». Мультсериал (США)
17.00 «Про Буку». Мультфильм
17.15 «ГРЕЗЫ ЛЮБВИ»
17.55 «СЕЛЕСТА» Сериал (Аргентина)
18.55 «Военная тайна»
19.45 «Спорт-хурьер»
19.55 «Случайный свидетель»
20.30 «ДЕСТИНИ ВКЛЮЧАЕТ РАДИО» Трагикомедия.
22.30 «Третий лишний»
23.15 «МОЛОДОЙ ТЕРЛЕСС»

Суббота, 7 жніўня

7.30 «Симпсоны». Мультсериал (США)
8.00 «Лицом к лицу»
9.00 «СЕЛЕСТА» Сериал (Аргентина)
9.55 «ЧЕРТОВА СЛУЖБА В ГОСПИТАЛЕ МЭШ» Сериал (США)
10.25, 16.45, 19.30 Новости REN TV
10.30 «ДЕСТИНИ ВКЛЮЧАЕТ РАДИО»
12.30 «Акватория Z». «Фестиваль в пионерлагере «Орленок». Ток-шоу для подростков
13.00 «ШЕСТНАДЦАТИЛЕТНИЕ»
13.30 «Четвертая власть»
14.00 «СВОДНЫЕ БРАТЯ»
17.00 «Глашкины сказки, или Концерт-подсказка»
17.15 «ПЛЯЖ (СПАСАТЕЛИ МАЛИБУ)» Сериал (США)
18.15 «1/52». Спортивное обозрение
18.30 «СЕЛЕСТА» Сериал
19.45 Ток-шоу Опры
20.30 «ДВОЕ» Сериал (США)
21.30 «Пять вечеров с В.Спиваковым», вечер 3-й
22.30 «ИСКУШЕНИЕ» Детективный триллер.

Нядзеля, 8 жніўня

7.30 «Симпсоны». Мультсериал
8.00 «Лицом к лицу»
9.00 «СЕЛЕСТА» Сериал (Аргентина)
9.55 «ЧЕРТОВА СЛУЖБА В ГОСПИТАЛЕ МЭШ» Сериал (США)
10.25, 16.45, 19.30 Новости REN TV
10.30 «Мир спорта глазами «Жилетт»
11.00 «ПЛЯЖ (СПАСАТЕЛИ МАЛИБУ)» Сериал (США)
12.00 «ТЕКУМЭ» Фильм, рассказывает о борьбе индейцев за свои права.
13.30 «Реноме»
14.05 Футбол. Английская премьер-лига
15.50 «Золотой шар»
17.00 «В прямом эфире Кот Порфирий»
17.15 «ПЛЯЖ (СПАСАТЕЛИ МАЛИБУ)» Сериал (США)
18.15 «Пятая колонка»
18.30 «СЕКРЕТНЫЕ МАТЕРИАЛЫ» Сериал (США)
19.45 «Спорт-хурьер»
19.55 «УДИВИТЕЛЬНЫЕ ИСТОРИИ» Сериал (США)
20.30 «ГАВАЙСКАЯ МЕТКА» Сериал
21.30 «Клуб «Белый попугай»
22.05 «Звони и смотри»: «РАЗЫСКИВАЕТСЯ: ЖЕНЩИНА САНДЭНСА» «ЖАНДАРМ ИЗАБЕЛЬ» Детектив. «БОЛЬШАЯ РОЗА» Детективная комедия.

ПАНЯДЗЕЛАК, 9 жніўня.

Пр. Анфісы, Германа, Клімента, Навума, Мікалая, Панцеляймоны, Савы. Кат. Рамана, Рамуальда.

БТ

6.30 Доброе утро!
7.00 Новости
7.10 Доброе утро!
8.15 Репортаж
9.00 Новости
9.15 Потребительская корзина
9.25 "Колесо судьбы" Д/ф
9.35 "Сегодня с вами..."
10.00 Здоровье.
10.25 М/филмб
11.00 Новости
11.10 Новые имена
11.20 "ВЕРНОСТЬ ЛЮБВИ"
12.00 Телемагазин
12.20 М/ф
12.30 Музыкальный салон
13.00 Новости
13.15 "Экспресс" Д/ф "Мировая душа"
13.45 "ПОСЛЕДНИЙ ЖУЛИК" Х/ф
15.00 Новости
15.15 "БОИШЬСЯ ЛИ ТЫ ТЕМНОТЫ?"
15.40 М/ф
16.05 "Простые истории" Телеочерк
16.35 Авто-парк
16.45 Премьера песни
17.00 Новости
17.10 "А музыка звучит..." Фестиваль
17.45 Д/ф "Деревянное зодчество Беларуси"
18.15 "ВЕРНОСТЬ ЛЮБВИ"
18.50 Новые имена
19.00 Новости
19.15 Политические диалоги
19.40 МСН
20.00 Добрый вечер, Беларусь! "Разговор в прямом эфире", "Что делать?"
20.25 "Понедельник с Христомфором"
20.40 Кольбельная
21.00 Панорама
21.40 Событие
22.00 "САД" Х/ф
22.30 Хит-парад
23.35 Третий тайм
0.05 Новости
0.15 Крок-шутка.

ОРТ

13.30 "Вместе"
14.00 Новости
14.15 "ТАРРИ - СНЕЖНЫЙ ЧЕЛОВЕК"
14.40 "Ну, погоди!" М/фсериал
14.55 "Звездный час"
15.30 "...До шестнадцати и старше"
16.00 "ВО ИМЯ ЛЮБВИ"
17.00 Новости
17.15 "Ералаш"
17.25 "Человек в маске"
18.10 "Здесь и сейчас"
18.30 "ДВЕНАДЦАТЬ СТУЛЬЕВ"

19.45 "Спокойной ночи, малыши!"
20.00 "Время"
20.35 Погода
20.40 "Однако"
20.50 "ТОРЕЦ-IV" "ИЗБАВЛЕНИЕ"
21.50 "Взгляд"
22.30 "ЧИСТОЕ НЕБО" Военный роман.
0.25 Новости

РТР

8.45 "Доброе утро"
6.20 "У всех на устах"
6.45 "Программа передач" Телеигра
8.15 "Дежурная часть"
8.45 "Товары почтой"
9.10 "МИЛЕДИ"
10.00 "Вести"
15.30 "ПЕРВЫЕ ПОЦЕЛУИ"
16.00 "Вести"
16.30 "Башня"
16.55 "ЛЕТО НАШЕЙ ТАЙНЫ"
17.55 "Дежурная часть" столицы
18.30 "Почта РТР"
19.00 "Вести"
19.45 "ЗА СПИЧКАМИ" комедия.
21.35 "Акуна матата"
22.40 "Дежурная часть" столицы
22.55 "Вести"
23.25 "Магазин на диване"

НТВ

6.25, 7.45 "Сегоднячко"
6.35 М/ф
6.45 "Карданный вал"
6.50 "Впрок"
7.25 "Криминал"
7.35 "Я - телетрансляция"
8.10 "ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО"
9.00 "Сегодня"
9.30 "Криминал"
9.45 "Своя"
10.15 "38 попугаев" М/ф
10.25 "Я и моя собака"
11.00 "Сегодня"
11.30 "Старый телевизор"
13.00 "Сегодня"
13.35 "Добро пожаловать!"
14.20 "Сегоднячко"
15.00 "Сегодня"
15.30 "ЗАХВАТЧИКИ"
16.25 "Впрок"
16.50 "ЛЮБОВЬ И ТАЙНЫ САНЕТ БИЧ"
17.40 "Криминал"
18.00 "Сегодня"
19.30 "Домашний театр"
19.45 "ПРОТИВОСТОЯНИЕ"
20.00 "Намедни-73"
20.00 "Сегодня"
21.45 "СОЛДАТЫ УДАЧИ"
22.40 "Сегоднячко"

23.05 "Криминал"
23.35 "Антропология"

Культура

7.05, 11.30, 13.30, 19.30.
20.00 Новости культуры
7.25 "ВЕРОНИКА" Фильм-сказка.
8.55 "Книжный кладзь"
9.10 "СКАЗАНИЕ О РУСТАМЕ"
10.20 "Кремлевские нынги"
11.00 "Мировая деревня"
11.40 "После новостей..."
12.00 "Конспирium"
12.30 "Страна Фестивалия"
13.00 "Боярский двор"
13.45 Истоки. "Святая Русь земля"
13.55, 15.10 Л.Зорин "Московское гнездо"
14.40 "Лукоморье"
15.00 Новости
16.25 М/ф.
17.00 "Вуюк цель"
17.30 Новости
17.40 "Кумиры"
18.10 "Какой молодец этот Зоценко"
18.50 "Цитаты из жизни"
19.50 сказка "Птица Феникс"
20.05 Д/ф
21.00 "После новостей..."
21.20 "СКАЗАНИЕ О РУСТАМЕ" Кинопоэма
22.35 "Из музыкальной коллекции"

8 канал

18.00 Программа Кеннета Коупленда
18.25, 20.25, 21.40 "Жизнь мое"
18.30 Документальный экран
20.00 "ТОРЕЦ"
20.00 Д/ф экран
20.30 "Вечерница"
20.45 Музыка на телеканале...
21.25, 23.45 Погода на завтра
21.45 "ЛУННЫЙ СВЕТ В ВАЛЕНТИНО"

ТНТ

8.00 "САН-ТРОПЕ"
9.00 "Из жизни женщины"
9.30 "АРСЕН ЛЮПЕН"
10.30 "ЛЕГЕНДА О Вильгельме Телле"
12.30 "ДОМ УИМЗИ"
13.00 "Приключения Рекса" М/ф
13.30 "МАРИСОЛЬ"
14.30 "ШАЛУНЬЯ"
15.30 "БОИШЬСЯ ЛИ ТЫ ТЕМНОТЫ?" для подростков
17.00 "Из жизни женщины"
17.30 "Момент истины" А.Караулова. "Легко ли быть русским!"
18.00 "Кино, кино, кино"
18.30 "АРСЕН ЛЮПЕН"
19.30 "НХЛ: короли и свита"

20.00 "Мировой футбол"
20.30 "ТАЙНА" Детектив.
23.10 "Телемагазин"
23.25 "Глобальные новости"
23.30 "ДЕТЕКТИВ НЭШ БРИДЖЕС"
0.30 "Момент истины"

ТВ-6

5.55 "День за днем"
7.40 "Дорожный патруль"
8.00 ТСН-6.
8.10 "Те Кто"
8.25 "Звезды о звездах"
8.50 "Спасибо за покупку!"
9.00 "Спартак" - чемпион!
9.25 "Клад", "Дядюшка Ау" М/ф
10.00 ТСН-6
10.05 "Скандалы недели"
10.35 "Обоз"
11.20 М/ф
11.45 "Спасибо за покупку!"
12.00 ТСН-6
12.05 "День за днем"
13.50 "Спасибо за покупку!"
14.00 ТСН-6
14.05 "Цыгане" М/ф
14.15 "Спасибо за покупку!"
14.40 "ПРОСТО МАРИЯ"
15.30 Тайные приключения М/ф
15.55 ТОТОВЫ ИЛИ НЕТ!
16.25 ДИСК-канал
17.00 ТСН-6
17.10 "Дорожный патруль"
17.30 "ГРЕЙС В ОГНЕ III"
17.55 "ЗАЩИТНИЦА"
19.00 Новости дня
19.30 "В мире людей"
21.10 "ДОМ, ТАМ ГДЕ ХАРТ" Комедия.
22.45 "Дорожный патруль"
23.00 Шесть новостей дня
23.10 "Те Кто: сыно"
23.25 ДИСК-канал
0.00 "Знак качества"

ТВ-ЦЕНТР

17.00 Новости
17.15 "Делова Москва"
17.30 "Исчезающий мир" Док.
18.05 "ЛОЖЬ ВО СПАСЕНИЕ"
18.55 Вечерние новости
19.30 "ЕДИНСТВЕННЫЙ СЫН"
21.15 "Времечко"
21.45 "ХОРОШИЕ ПАРНИ, ПЛОХИЕ ПАРНИ"
22.40 "Петровка, 38"
22.55 "Времечко"
23.45 Новости
23.50 "Интернет-кафе"

ЕВРОСПОРТ

9.30 Маунтинбайк. Кубок мира
10.30 Велогонки. Кубок мира

11.30 Легкая атлетика.
13.00 Футбол. Легенды Кубка мира
14.00 Автогонки КАРТ.
16.00 Теннис. Т
17.30 Легкая атлетика.
19.00 Теннис. Тур АТР - Супердевяти
20.00 Теннис. Тур АТР - Супердевяти
22.00 Автогонки.
23.00 Самый сильный человек.
1.00 Автогонки КАРТ.

АСТ

5.00 М/ф
5.30 "Факт"
5.45 "МАЛЕНЬКАЯ СЕВЬОРИТА"
6.45 Экономика для Вас
6.55 Телефорум "Содружество"
7.30 "Мужские заботы"
7.55 "Пресса: за и против"
8.00 "Аистенок"
8.30 "Факт"
8.40 "ВЕТЕР В СПИНУ"
9.30 "Только для женщин"
10.00 Д/ф
10.55 "Если у Вас ЧП"
11.00 М/ф
11.30 "Факт"
11.40 "ОСТРОВ-БАБОЧКА"
12.35 Экономика для Вас
12.45 Музыкальная мозаика
13.00 Д/ф "На страже природы"
13.30 "Спорт каждый день"
13.55 Из XX в XXI век.
14.00 "Аистенок"
14.30 "Факт"
14.40 "КОРИК" Х/ф
15.45 Музыкальная мозаика
16.00 Телефорум "Содружество"
16.30 "Мужские заботы"
17.00 "Темная лад Э.Росселя"
17.30 "Факт"
17.40 "СУРРОГАТНАЯ МАТЬ"
18.45 Музыкальная мозаика
18.55 "Гость в студии V. I. P."
19.00 "На перекрестках планеты Земля"
19.55 "Если у Вас ЧП"
20.00 "Только для женщин"
20.30 "Факт"
20.40 "СПОРТ каждый день"
21.05 Экономика для Вас
21.15 "ВЕЧНЫЙ ЗОВ"
22.30 Музыкальная мозаика
22.55 Из XX в XXI век.
23.00 "В мире джоза"
23.30 "Факт"
23.40 "МАЛЕНЬКАЯ СЕВЬОРИТА"
0.40 "Мужские заботы"
1.05 "На перекрестках планеты Земля"
2.00 "Классика. Избранное"
2.30 "Факт"
2.40 "ВЕЧНЫЙ ЗОВ"
3.55 Музыкальная мозаика
4.10 "Гость в студии V. I. P."
4.25 "На страже природы"
4.55 "Если у Вас ЧП"

Маладзечна, Вілейка, Сморгонь, Ашмянны, Валожын, Мядзел, Астравец, Мінск

6 - 12 жніўня 1999 года

СЕРАДА, 11 жніўня.

БТ		РТР		ТВ-6		ТВ-ЦЕНТР		АСТ	
6.30	Добroe утро!	14.15	"ТАРРИ - СНЕЖНЫЙ ЧЕЛОВЕК"	16.50	"ЛЮБОВЬ И ТАЙНЫ САНСЕТ БИЧ"	22.00	"УБИЙСТВО НА УЛИЦЕ МОРТ" Х/ф	20.55	"ЗОВ УБИЙЦЫ" "ЧУЧЕЛО"
7.00	Новости	14.45	"Классная компания"	17.40	"Криминал"	8.00	"САН-ТРОПЕ"	21.55	"Дорожный патруль"
7.10	Добroe утро!	15.00	"Зов джунглей" Телеигра	18.00	"Сегодня"	9.00, 17.00	"Из жизни женщины"	22.05	Шесть новостей дня
8.00	"Алло, Событие"	15.30	"...До шестнадцати и старше"	18.40	"Профессия - репортер"	10.00	"АРСЕН ЛЮПЕН"	22.15	"Те Кто"
8.40	Потребительская корзина.	16.00	"ВО ИМЯ ЛЮБВИ"	18.55	"ПРОТИВОСТОЯНИЕ"	10.30	"МЕЖДУ ДВУМА ЛЮБИМЫМИ" Мелодрама.	22.30	ДИСК-канал.
9.00	Новости	17.00	Новости	20.05	"Намедни-75"	12.00	"ДОМ УИМЗИ"	22.35	"ЗВЕЗДНАЯ НОЧЬ"
9.10	"НАХАЛЕНКО"	17.15	"Ералаш" киножурнал	21.00	"Сегодня"	12.30	"Человек и лев" М/ф	23.35	"Знак качества"
10.05	"Земляки"	17.25	"Человек и закон"	22.40	"СОЛДАТЫ УДАЧИ"	13.10, 23.10	"Момент истины"	5.00	М/ф
11.00	Новости	17.55	"Здесь и сейчас"	23.20	"Криминал"	13.30	"МАРИСОЛЬ"	5.30	"Факт"
11.10	Новые имена	18.15	"ДВЕНАДЦАТЬ СТУЛЕВ"	23.35	"Антропология"	14.30	"ШАЛУНЬЯ"	5.40	"МАЛЕНЬКАЯ СЕНОРИТА"
11.15	"ВЕРНОСТЬ ЛЮБВИ"	19.45	"Спокойной ночи, малыши!"	7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00	Новости культуры	15.30	"БОИШЬСЯ ЛИ ТЫ ТЕМНОТЫ?"	6.40	Экономика для Вас
11.55	Д/ф "Монолог на фоне тайги"	20.00	"Время"	7.25	"Я люблю тебя, Д/ф"	16.00	"САН-ТРОПЕ"	6.50	Телефорум "Содружество"
12.05	Око. О рекламе и не только..	20.30	"Погода"	8.20	"Золотая ветвь"	17.30	"Момент истины"	7.10	Музыкальная мозаика
12.25	"Эксперимент"	20.45	"Одиак"	8.50	Фольклорный фестиваль "Бабы лето"	18.00	"АРСЕН ЛЮПЕН"	7.25	"Мужские заботы"
13.00	Новости	21.00	"Сегодня"	9.00	"СКАЗАНИЕ О РУСТАМЕ"	18.30	"ДЕТЕКТИВ НЭШ БРИДЖЕС"	7.55	"Пресса: за и против"
13.15	Видимо-невидимо	21.15	"Спокойной ночи, малыши!"	10.30	"Цунами"	19.30	"ДЕТЕКТИВ НЭШ БРИДЖЕС"	8.00	"Антенки"
14.25	"Карамболь"	21.30	"Вести"	11.40	"После новостей..."	20.30	"СИРАНО И Д'АРТАНЬЯН" Комедия.	8.30	"Факт"
15.00	Новости	21.45	"Доброе утро"	12.40	"После новостей..."	21.30	"Глобальные новости"	8.40	"ВЕТЕР В СПИНУ"
15.15	"БОИШЬСЯ ЛИ ТЫ ТЕМНОТЫ?"	22.00	"У всех на устах"	13.00	"Шедеры мирового музыкального театра"	22.30	"ДЕТЕКТИВ НЭШ БРИДЖЕС"	9.30	Музыкальная мозаика
15.40	М/ф	22.15	"Программа передач" Телеигра	13.30	"С потолка"	0.30	"Момент истины"	9.40	"Только для женщин"
16.15	"Единая судьба ценою в жизни..."	22.30	"Дежурная часть"	14.00	"Русское искусство"	5.55	"День за днем"	10.10	Д/ф "Россия Илья Глазунова"
17.00	Новости	22.45	"Товары - почтой"	14.10	"М.Равель. Вальс"	6.00	"Дорожный патруль"	10.25	"Экспедиция Док."
17.15	"А музыка звучит..."	22.55	"Миледи"	14.25	"А.С.Пушкин "Граф Нулин"	6.10	"Те Кто"	10.35	Новости
17.40	"Макаенка, 9."	23.00	"Вести"	14.50	Новости	6.25	"Пальчики оближешь"	11.00	"МИЛЫЕ МАЛЫШКИ" Комедия.
18.10	"ВЕРНОСТЬ ЛЮБВИ"	23.15	"Позвоните Кузе"	15.00	"Лукоморье"	6.50	"Спасибо за покупку!"	12.40	"Петровка, 38"
18.50	Новые имена	23.30	"Вести"	15.30	М/ф	7.00	"ТОН-6"	12.55	Новости
19.00	Новости	23.40	"Бабушка"	16.00	Поэт Н.Брегадзе	7.10	"Дорожный патруль"	13.15	"История болезни"
19.15	"Сегодня с вами..."	23.55	"ЛЕТО НАШЕЙ ТАЙНЫ"	16.15	"Кто мы?"	7.25	"Пальчики оближешь"	13.30	"Мото-Гран-при"
19.40	МОН	24.00	"Дежурная часть"	16.30	"Моя Антология"	7.45	"Спасибо за покупку!"	14.00	"Людям к городу"
20.00	Добрый вечер, Беларусь! "Разговор в прямом эфире", "Что делать?", "Кошки"	24.15	"Сиреневый туман"	16.45	"Сегодня"	7.55	"Спасибо за покупку!"	14.15	Новости
20.40	Копыбельная	24.30	"Вести"	16.55	"Чудо-сказка"	8.00	"ТОН-6"	14.30	"Факт"
21.00	Панорама	24.45	"НЕПОДДАЮЩИЕСЯ" Комедия.	17.00	"Мир под землей, охваченной войной" Д/ф	8.10	"МОЛОДОЙ И НЕВИННЫЙ" триллер	14.45	"ОСТРОВ-БАБОЧКА"
21.40	Событие	24.55	"Аншлак" представляет	17.15	"После новостей..."	8.25	"Глобальные новости"	14.55	Экономика для Вас
22.00	"ЛАВКА ДРЕВНОСТЕЙ" Х/ф	25.00	"Вести"	17.30	"После новостей..."	8.30	"Дорожный патруль"	15.05	Музыкальная мозаика
22.40	Хит-парад	25.15	"Дежурная часть"	17.45	"Чудо-сказка"	8.45	"ТРЕЙС В ОГНЕ Ш"	15.15	"На страже природы"
23.45	Королевская охота	25.30	"Автошоу"	17.55	"Мир под землей, охваченной войной" Д/ф	8.55	"Здесь могут водиться тигры" М/ф	15.25	"Спорт каждый день"
0.15	Новости	25.40	"Магазин на диване"	18.05	"После новостей..."	9.00	"Осторожно, дети..."	15.35	Из ХХ в ХХI век.
0.25	Дайджест	25.55	"Вести"	18.15	"О, если б мог выразить в звуке..."	9.15	"Оставаться с нами!"	15.40	"Антенки"
ОРТ		НТВ		8 канал		ТВ-6		АСТ	
8.00	Новости	6.20	"Градусник" Программа о здоровье	18.00	Программа Кеннета Коупленда	5.55	"День за днем"	5.00	Программа М/ф
8.15	"ВО ИМЯ ЛЮБВИ"	6.35	"7.45 "Сегодня"	18.15	"Сегодня"	6.00	"Дорожный патруль"	5.30	"Факт"
9.15	"Джентльмен-шоу"	6.45	"Карданный вал"	18.25	"Нажми на тормоза"	6.10	"ТОН-6"	5.40	"МАЛЕНЬКАЯ СЕНОРИТА"
9.45	"Домашняя библиотека"	6.50	"Впрок"	18.30	Документальный экран	6.25	"Пальчики оближешь"	6.40	Экономика для Вас
9.55	"ЗВЕЗДНЫЕ ВОИНЫ"	7.05	"Криминал"	18.40	"ТОРЕЦ"	6.30	"Спасибо за покупку!"	6.50	Телефорум "Содружество"
10.45	М/ф	7.15	"Я - телехранитель"	18.50	"ТОРЕЦ"	6.40	"ТОН-6"	7.10	Музыкальная мозаика
11.00	Новости	7.25	"Солдаты удача"	19.00	"ТОРЕЦ"	6.50	"Дорожный патруль"	7.25	"Мужские заботы"
11.30	"Вместе"	7.35	"Сегодня"	19.10	"КОРОЛЕК - ПТИЧКА ПЕВЧАЯ"	7.00	"ТРЕЙС В ОГНЕ Ш"	7.55	"Пресса: за и против"
14.00	Новости	7.45	"Захватчики"	19.20	"Погода на завтра"	7.10	"ЗАЩИТНИЦА"	8.00	"Антенки"
ОРТ		НТВ		8 канал		ТВ-6		АСТ	
8.00	Новости	6.25	"7.45 "Сегодня"	18.00	Программа Кеннета Коупленда	5.55	"День за днем"	5.00	Программа М/ф
8.15	"ВО ИМЯ ЛЮБВИ"	6.35	"7.45 "Сегодня"	18.15	"Сегодня"	6.00	"Дорожный патруль"	5.30	"Факт"
9.15	"Джентльмен-шоу"	6.45	"Карданный вал"	18.25	"Нажми на тормоза"	6.10	"ТОН-6"	5.40	"МАЛЕНЬКАЯ СЕНОРИТА"
9.45	"Домашняя библиотека"	6.50	"Впрок"	18.30	Документальный экран	6.25	"Пальчики оближешь"	6.40	Экономика для Вас
9.55	"ЗВЕЗДНЫЕ ВОИНЫ"	7.05	"Криминал"	18.40	"ТОРЕЦ"	6.30	"Спасибо за покупку!"	6.50	Телефорум "Содружество"
10.45	М/ф	7.15	"Я - телехранитель"	18.50	"ТОРЕЦ"	6.40	"ТОН-6"	7.10	Музыкальная мозаика
11.00	Новости	7.25	"Солдаты удача"	19.00	"ТОРЕЦ"	6.50	"Дорожный патруль"	7.25	"Мужские заботы"
11.30	"Вместе"	7.35	"Сегодня"	19.10	"КОРОЛЕК - ПТИЧКА ПЕВЧАЯ"	7.00	"ТРЕЙС В ОГНЕ Ш"	7.55	"Пресса: за и против"
14.00	Новости	7.45	"Захватчики"	19.20	"Погода на завтра"	7.10	"ЗАЩИТНИЦА"	8.00	"Антенки"
ОРТ		НТВ		8 канал		ТВ-6		АСТ	
8.00	Новости	6.25	"7.45 "Сегодня"	18.00	Программа Кеннета Коупленда	5.55	"День за днем"	5.00	Программа М/ф
8.15	"ВО ИМЯ ЛЮБВИ"	6.35	"7.45 "Сегодня"	18.15	"Сегодня"	6.00	"Дорожный патруль"	5.30	"Факт"
9.15	"Джентльмен-шоу"	6.45	"Карданный вал"	18.25	"Нажми на тормоза"	6.10	"ТОН-6"	5.40	"МАЛЕНЬКАЯ СЕНОРИТА"
9.45	"Домашняя библиотека"	6.50	"Впрок"	18.30	Документальный экран	6.25	"Пальчики оближешь"	6.40	Экономика для Вас
9.55	"ЗВЕЗДНЫЕ ВОИНЫ"	7.05	"Криминал"	18.40	"ТОРЕЦ"	6.30	"Спасибо за покупку!"	6.50	Телефорум "Содружество"
10.45	М/ф	7.15	"Я - телехранитель"	18.50	"ТОРЕЦ"	6.40	"ТОН-6"	7.10	Музыкальная мозаика
11.00	Новости	7.25	"Солдаты удача"	19.00	"ТОРЕЦ"	6.50	"Дорожный патруль"	7.25	"Мужские заботы"
11.30	"Вместе"	7.35	"Сегодня"	19.10	"КОРОЛЕК - ПТИЧКА ПЕВЧАЯ"	7.00	"ТРЕЙС В ОГНЕ Ш"	7.55	"Пресса: за и против"
14.00	Новости	7.45	"Захватчики"	19.20	"Погода на завтра"	7.10	"ЗАЩИТНИЦА"	8.00	"Антенки"

ЧАЦВЕР, 12 жніўня.

Пр. Алімпія, Андроніка, Апалона, Валянціна, Германа, Івана, Лукі, Максіма, Сілы, Кат. Клары, Інакенція, Леха, Юльяна.

БТ		17.00 "Криминал"	21.45 "Отбой"	21.00 "БАВИЛОН 5"	5.00 Программа М/ф
6.30 Доброе утро!	17.35 Погода	18.00 "Сегодня"	22.00 "ЗВЕЗДА" Художественный фильм	21.50 "Дорожный патруль"	5.30 "Факт"
7.00 Новости	18.45 "ПРОТИВОСТОЯНИЕ" Детективный сериал.	20.00 "Намедни-76"		22.05 Шесть новостей дня	5.40 "МАЛЕНЬКАЯ СЕНОРИТА"
7.10 Доброе утро!	20.00 "Сегодня"	21.00 "Сегодня"	8.00, 16.00 "САН-ТРОПЕ"	22.15 "Те Кто"	5.50 "Экономика для Вас"
8.15 "Сегодня с вами..."	22.55 "Абазур"	21.45 "СОЛДАТЫ УДАЧИ"	9.00, 17.00 "Из жизни женщины"	22.30 ДИСК-канал	6.00 Телефорум "Содружество"
8.40 Потребительская корзина.	23.25 Новости	22.40 "Сегоднячко"	9.30 "АРСЕН ЛЮПЕН"	23.05 "ПОПУТЧИК"	6.50 Музыкальная мозаика
10.00 Новости	23.40 "ТЕМНЫЕ НЕБЕСА"	23.20 "Криминал"	10.30 "ИВАН БРОВКИН НА ЦЕЛИНЕ" комедия.	23.25 "Знак качества"	7.10 "Мужские заботы"
10.15 "ДЕВЧОНКА И ОКЕАН"		23.35 "Антропология"	12.20 "Приключение на даче" М/ф	23.35 "ТРЕЙС В ОГНЕ Ш"	7.25 "Пресса: за и против"
10.40 М/ф			12.30 "ДОМ УИМЗИ"		8.00 "Антенки"
10.55 Гости в дом.	8.45 "Доброе утро"	Культура	13.00 "Посел волк по шерсти..." М/ф	ТВ-ЦЕНТР	8.30 "Факт"
11.00 Новые имена	6.20 "У всех на устах"	7.05, 11.30, 13.30, 19.30, 23.00 Новости культуры	13.30 "МАРИСОЛЬ"	5.45, 5.50 "Мир вашему дому"	8.40 "ВЕТЕР В СПИНУ"
11.10 Новости	6.45 "Программа передач" Телеигра	7.25 Фольклорный фестиваль "Бабу лето"	14.30 "ШАЛУНЬЯ"	5.55 Новости	9.30 "Только для женщин"
11.40 "Карнавал в Венеции" Д/ф	8.15 "Дежурная часть"	7.40 "Мир под землей, охваченной войной"	15.30 "БОИШЬСЯ ЛИ ТЫ ТЕМНОТЫ?"	6.00 М/ф	10.00 Д/ф "Россия Илья Глазунова"
11.55 Усадьба.	8.45 "Товары - почтой"	8.35 "Ноу-хау"	17.30, 23.55 "Национальный интерес"	6.15 "Петровка, 38"	10.35 "Если у Вас ЧП Пожар в машине"
12.00 Новые имена	9.10 "МИЛЕДИ"	9.05 "СКАЗАНИЕ О РУСТАМЕ"	18.00 М/ф	6.30 "Слобода" Телеигра	11.00 Программа М/ф
12.15 Футбол.	10.00 "Вести"	10.30 "Бриллианты мирового балета"	18.30 "АЗИАТСКИЙ СВЯЗНОЙ" "ДОРОГА НА МАМ-ДЕЛАЙ" Детектив.	6.40 "Прикол! Еще прикол!"	11.30 "Факт"
12.45 Футбол.	10.50 "ПЕРВЫЕ ПОЦЕЛУИ"	11.40, 20.45 "После новостей..."	19.30, 22.55 "ДЕТЕКТИВ НЭШ БРИДЖЕС"	6.55 Новости	11.40 "ОСТРОВ-БАБОЧКА"
13.00 Новости	11.00 "Вести"	12.00 А.Н.Островский. "Гроза" Спектакль Малого театра. Режиссер - Б.Бабичкин. 4-я часть	20.30 "КИНООР-ОХОТНИК-2" боевик.	7.00 "Песни для вас" Лев Лещенко	12.35 Экономика для Вас
13.15 Политические диалоги	11.40 "Бабушка"	13.45 "Возраст души"	22.50 "Глобальные новости"	7.05 Новости	12.45 Музыкальная мозаика
13.40 Добрый вечер, Беларусь! "Разговор в прямом эфире", "Что делать?", "Отбой"	11.55 "ЛЕТО НАШЕЙ ТАЙНЫ"	14.25 "Авангард Микаэла Тарвердиева"		8.30 "Легенды спорта" Марна Исакова	13.00 "На страже природы"
14.00 Копыбельная	12.00 "Диалоги о рыбалке"	15.00 Новости		8.45 "Деловая Москва"	13.10 "Спорт каждый день"
14.10 Панорама	12.15 "Сам себе режиссер"	15.10 "Лукоморье" В гостях у лукоморцев популярная группа "На-На"		8.55 "Докторское место"	13.25 Из ХХ в ХХI век.
14.40 Событие	12.45 "Вести"	16.00 "Православие на телевидении. Навстречу 2000-летию Рождества Христова" Восхождение		8.55 Новости	14.00 "Антенки"
15.00 Телебарометр	13.45 "Два роля"	17.05 С.Рамакинов. "Распада на тему Паганини"		9.15 "ВИНОВНОСТЬ"	14.30 "Факт"
15.15 Крок-2. Абсурдент-99"	20.35 "ТРИКОЛОНИЯ С ДЕШЕВОЙ КВАРТИРОЙ"	17.30 Новости	5.55 "День за днем"	10.10 "Оставайтесь с нами!"	14.40 "БРОНЗОВАЯ ПТИЦА"
15.40 Футбол. Кубок УЕФА.	21.40 "Слушайте дело"	17.40 "Российский курьер"	7.45 "Дорожный патруль"	10.25 "Экспедиция Док."	15.00 Музыкальная мозаика
16.00 Хит-парад	22.35 "Дежурная часть"	18.20 "Энциклопедия танца"	8.00 ТСН-6	11.00 Новости	16.10 Телефорум "Содружество"
0.05 Новости	22.55 "Вести"	18.45 "Особенные портреты"	8.10 "Те Кто"	11.55 "ПЕРЕСТРЕЛКА" Вестерн.	16.30 "Мужские заботы"
0.15 Акколада	23.25 Международный турнир по вольной борьбе	19.15 "Чудо-сказка" Гина Дробышева читает сказку Г.Х.Андерсена "Соловей" 2-я часть	8.25 "Вы - очевидец"	12.40 "Петровка, 38"	17.00 "Мир ислама"
	0.20 "Магазин на диване"	19.50 "Время музыки"	8.50 "Спасибо за покупку!"	12.55 Новости	17.30 "Факт"
		20.20 "Театр моей памяти"	9.00 "ЗАЩИТНИЦА"	13.15 "Коммифо"	17.40 "СУРРОГАТНАЯ МАТЬ"
		21.05 "СКАЗАНИЕ О РУСТАМЕ"	9.45 "Спасибо за покупку!"	13.40 "Наша налогов"	18.35 Музыкальная мозаика
		22.30 "Джаз-оффенра"	10.00 ТСН-6	14.15 "Футбол в диалогах"	18.50 "Гость в студии V. I. P." А. Шаралова
			10.05 "НАЙТМЕН"	14.30 "Хрони"	19.05 "На перекрестках планеты Земля"
			10.50 "ЗОВ УБИЙЦЫ" "ЧУЧЕЛО"	14.40 "Наша налогов"	19.35 "Если у Вас ЧП"
			11.35 М/ф	14.55 "Футбол в диалогах"	20.00 "Только для женщин"
			12.00 ТСН-6	15.00 "Регионы: прямая речь"	20.30 "Факт"
			12.05 "День за днем"	15.30 "УБИЙСТВО ПЕРВОЙ СТЕПЕНИ"	20.40 "СПОРТ каждый день"
			14.00 ТСН-6	16.00 "Оставайтесь с нами!"	21.05 Экономика для Вас
			14.05 "Раз ковбой, два ковбой" М/ф	16.25 "Эпик и бурнучки" М/ф	21.15 "ВЕЧНЫЙ ЗОВ"
			14.15 "Спасибо за покупку!"	16.55 Новости	22.40 Музыкальная мозаика
			14.40 "ПРОСТО МАРИЯ"	17.30 "Исчезающий мир" Док.	22.55 Из ХХ в ХХI век.
			15.30 "Серебряный конь" М/ф.	18.05 "ЛОЖЬ ВО СПАСЕНИЕ"	23.00 "На страже природы"
			15.55 "ТРИКОЛОНИЯ ШЕРИЛ ХОЛМС"	18.15 "Деловая Москва"	23.30 "Факт"
			16.25 ДИСК-канал	18.55 Вечерние новости	23.40 "МАЛЕНЬКАЯ СЕНОРИТА"
			17.00 ТСН-6	19.30 "ПОЦЕЛУИ И СКАЖКИ"	0.40 "Мужские заботы"
			17.10 "Дорожный патруль"	21.15 "Времечко"	1.10 "На перекрестках планеты Земля"
			17.30 "ТРЕЙС В ОГНЕ Ш"	21.45 "ХОРОШИЕ ПАРНИ, ПЛОХИЕ ПАРНИ"	2.00 "Фольклорная весна"
			17.55 "ЗАЩИТНИЦА"	22.40 "Петровка, 38"	2.30 "Факт"
			19.00 Новости дня	22.55 "Времечко"	2.40 "ВЕЧНЫЙ ЗОВ"
			19.30 "О.С.П.-Студия"	23.45 "New Souls & Style"	4.05 Музыкальная программа
			20.25 "В мире людей"	0.15 "Н ЛОУБУШКЕ" Криминальная мелодрама.	4.15 "Гость в студии V. I. P." А. Шаралова
					4.30 "На страже природы"
					4.55 "Если у Вас ЧП Пожар в машине"

**Хай жа ўсе, усе, хто можа,
Возьмуць свой кіёк дарожны,
У край айчыны час ісці нам
Вывучаць свой люд.**

Ф. Багушэвіч.

СВЯТЫ

Дух Багдановіча лунае тут спрадвеку

Хаця сёлётняе свята “Ракуцёўскае лета-99” і прайшло без высокіх асоб – з саюза пісьмёнікаў былі Навум Гальпіровіч, Віктар Шніп ды бард Алесь Камозкі – аднак яно ішло на адной высокай ноте: “Мы – беларусы! Мы – ёсць! Мы – будзем!” І словы пра “эміграцыю паэтаў”, якія прагучалі, абвясціліся на месцы. Патрыятычныя матывы гучалі ў вершах мясцовых паэта Валерыя Маркелавы, Алены Ліхадзевіч-Краўчанкі, Станіслава Касатага. Свята песні і паэзіі было арганізаванае маладзечанскім райаддзелам культуры і музеем паэта.

Маладая спявачка Хрысціна Хадзько выконвала песні на словы Таісы Трафімавай.

Вершы і песні Багдановіча гучалі з вуснаў артыста тэатра юнага глядача Міколы Лявончыка, Уладзіміра Іванова з Раёўкі, іншых выканаўцаў. Паэму Ніла Гілевіча “Родныя дзеці” чысцілі Надзея Шорах чытала так, што апладыменты ёй былі самымі шчырымі.

На “ура” успрымаліся виступленні сямейнага ансамбля Сальнікаў з Чысці, фальклорных гуртоў Маладзечаншчыны. Праўда, саматужныя прыпеўкі часам выглядалі зусім недарэчна і ўносілі дысананс у атмасферу свята.

І вельмі крыўдна было ад таго, што пра выпіўку-закуску гандаль паклапаціўся няблага, а вось кніг не было зусім, як, дарэчы, і сувеніраў, сімвалікі, іншых атрыбутаў свята.

Віктар БОБРЫК.

...“Зорка Венера” гучыць над Карпатамі.

Не, роднай мове не месца за кратамі... – натхнёна чытае Таіса Трафімава.

Напярэдадні свята невядомы мясцовы Мірон замацаваў вялізны бела-чырвоны-белы сцяг на пажарнай вышы. Усе спробы зняць яго аказаліся няўдалымі. Ды і сярод глядачоў былі такія ж сцягі і сцяжкі, якія ўздымаліся то там, то тут. Міліцыянеры, урэшце, проста перасталі на гэта рэагаваць.

ФОТА АЛКСАНДРА АНДРЭЕВА

МОВА

Як слова наша адгукнецца

робота пакажа.

Без дела — (пра людзей) без работы, нічога не робячы, гуляючы. (Але аб рэчах: утварэжжэ без дела — начынне ляжыць без патрэбы, без ужытку.)

Между делом — між работаю, мімаходзь, між іншым.

Первым делом — найперш, перш за ўсё, перш-наперш, перадусім, сама перш, спярша.

Это легкое дело — гэта лёгкая работа, гэта лёгка зрабіць (у апошнім прыкладзе прыметнік замяняючы, як бачым, прыслоўем, а назоўнік — дзеясловам з падобным каранем).

При перекладзе дела ў значэнні роду заняткаў, спецыяльнасці, галіны ведаў ці навыкаў (разам з адпаведным азначэннем) ужываецца ў нас побач са **справаю, рамяством, майстэрствам** і цэлы шэраг спецыфічных назоўнікаў.

Гончарное дело — ганчарства.

Плотническое дело — плотніцтва.

Наўнасць такіх слоў у нашай мове, як ткацтва, краецтва, мулярства, малярства, слясарства, друкарства і г. д., дазваляе ў шмат якіх выпадках перадаваць падобныя рускія двухслонныя выразы адным словам.

(Працяг будзе)

КУКУРАК 8

Культурна-гістарычная ўкладка да “Рэгіянальнай газеты”

Вёска майго дзяцінства

Дні сонца шчодрога і спёкі самы час. Да жніўня блізіцца, вунь хлеб як каласіцца.

Дзень добры, Міськія! Я зноў прымчаў да вас,

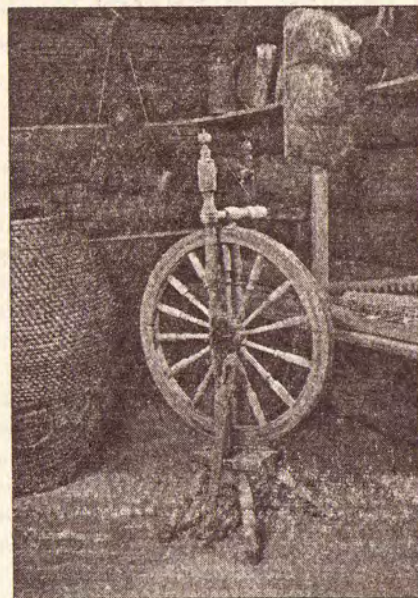
Майго маленства сумнага сталіца.

Гэтай вёскай не адшукаць нават на карце вобласці. Ёй не давялося быць цэнтрам сельсавета, не доўгі час яна была і цэнтрам першага калгаса. Тым не менш, як і ў любога паселішча, у яе свая, адметная непаўторная гісторыя, гэтак, як цікавы і непаўторны лёс яе жыхароў. Таму, жывучы па волі лёсу далекавата ад яе, усё ж хоць раз у год, звычайна летам, наведваю яе, каб паразважаць з вяскоўцамі аб жыцці быццё мінулым і будучым.

Там, дзе як далонь, раўніна, што распрасцёрлася на поўдзень ад Паставаў, у кіламетрах чатырох па дарозе на Савічы пачынае пераходзіць у хвалістыя маляўнічыя ўзгоркі, на левым беразе колісь паўнаводнай рэчкі Рудзіцы — прытоку Лучайкі — і ўзнікла гэтая вёска з цікавай назвай Мнішкія. Яшчэ не так даўно ў пашпартах і метрыках яе жыхароў стаяла: нарадзіўся ў в. Мнішкія. Назва паходзіць ад старажытнаславянскага мніх, што азначае **манах**. А людзі, што адбывалі павіннасць на манастырскіх землях, і былі мнішанскія. Калі ў мінулым стагоддзі была забаронена ўніяцкая рэлігія, асабліва пасля падаўлення паўстання 1863 года, былі зачынены манастыры, а землі, што належалі ім, перададзены дзяржаве, то і сяляне сталі дзяржаўнымі ці, як самі старажылы памятаюць, называлі іх казённымі ў параўнанні з суседняй вёскай Будзева, якая была панская. Такое паходжанне вёскі і сялян. З цягам часу разбураўся храм, што стаў бліз вёскі ва ўрочышчы Конава або Манастыршчына, паступова змяніла сваё гучанне і назва вёскі. У мінулым стагоддзі на чатырох з паловай валок зямлі (а валок тут мела 24 дзесяціны, што гаворыць аб невысокай якасці яе) тут было пяць двароў (гаспадарак). Жыхары мелі два прозвішчы: Хомічы і Галоўкі. Паступова з разрастаннем сямей і іх дзяленнем ішло драбленне надзелаў. Пасля 1917 года тут налічвалася ўжо 20 двароў, якія цесна туліліся адзін ля аднаго на паўднёвым схіле пагорка, што побач з лесам, з якога выцякала Рудзіца. Пра свае надзелы сяляне нібы жартам, але больш з адценнем суму казалі: то лясок, то лясок, то балотца кусок. Некаторыя займаліся ганчарным рамяством. Гэта не лічылася прэстыжным, і калі, часам, на вечарынках у падпітку дзецюкі з суседніх вёсак казалі на міскаўскіх гаршчаны, то неаднойчы ўзніклі бойкі. Некаторыя, адчайваючыся, пускаліся ад гаротнага жыцця аж за акіяна, але і там моцна сумавалі па радзіме, не заўсёды знаходзілі шчасце.

Валікай бядой для жыхароў Міськіх стала вайна 1914–18 гадоў. Працяглы час тут праходзіла лінія фронту. Салдаты царскай арміі доўгі час кватравалі ў вёсцы, пакінуўшы па сабе не дужа добрую славу. І па сённяшні дзень дзеці, пасвячаны жывёлу ў полі, знаходзяць шрапнель з тых жорсткіх баёў. Відаць, густа былі ёю ўсеяны палеткі Мнішкіх. За ёю — беларуская наваля. Зноў рэквізіцыя ў сялян фуражу і коней, мабілізацыя мужчын у польскае войска.

Яшчэ ў дарэвалюцыйны час з’явіўся ў Мнішкіх чалавек па прозвішчы Яцына Сымон. Пакінуўшы Вільню, дзе колісь жыў са сваім братам, старым карцёжнікам са збыдней шляхты, ён прыйшоў да ўдавы-салдаткі на дзесяціну зямлі, і, каб пракараціць сям’ю, стаў займацца шавецкай справай. Так у Міськіх з’явілася яшчэ адно прозвішча. Інтэлігентны, добразычлівы чалавек, ён быў патрэбны жыхарам, як і першы настаўнік у Міськіх — былы ўнтэр-афіцэр царскай арміі Галоўка Ры-

Інтэр’ер сялянскай хаты XIX — пачатку XX ст.

З архіва “РГ”

гор. Вяскоўцы хінуліся да іх, ішлі за парадзімі. Часта наведваў Яцыну яго швагера Сувораві Мікалая, які прыезджаў з Пішера да сваёй жонкі Вольгі і дзяцей, што бывалі тут летам. Афіцэр марской службы, ён прывозіў шмат кніг.

Школы пастаяннай тады яшчэ не было, і працяглы час вучні займаліся па чарзе па хатах.

У міжваенны перыяд беззямельныя жыхары ехалі ў заробкі так, як і раней, але ўжо ў суседняй прыбалтыйскай рэспубліцы, працавалі на гаспадарках эстонскіх, латышскіх і летувішскіх фермераў. Тыя ўсё ж плацілі больш, чым пані ў буржуазнай Польшчы. Паехалі ў Прыбалтыку на заробкі з вёскі Галоўка Якуб, Галоўка Антаніна, Яцына Паўліна ды іншыя.

Неўзабаве пачалася другая сусветная вайна. Заходняя Беларусь, у тым ліку і Пастаўскі павет, былі вызвалены ад палякаў. Але грошы, польскія злотыя, якімі разлічваліся прыбалтыйскія фермеры са сваімі парабкамі, тут ужо не мелі пакупной здольнасці, былі ўведзены савецкія рублі. Заставалася прамяняць на кавалак хлеба хіба што набытыя там рэчы. Некаторыя з жыхароў раскарчоўвалі лес, засявалі ляды, каб хоць трошкі сабраць збожжа. Па сённяшні дзень ёсць у лесе такія дзялячкі, ужо значна парослыя хмызняком: Цімошкіна ніва, Антосёў лог.

Нацыянальна-вызваленчы рух пад кіраўніцтвам КПЗБ і БСРГ (Беларускай сялянска-работніцкай грамады) з прычыны малалікасці моладзі ў вёсцы не быў пашыраны. Хоць у суседніх вёсках — Баранавічы, Захараўшчына, Ліпнікі — ён быў адчувальны. Праўда, неаднойчы ў Міськах знаходзілі схованку падпольшчыкі і сябры Грамады ратуючыся ад польскай дэфеэнцыі. Часта тут хавалі падпольную літаратуру і сама Соф’я Захараўна Асіненка — ксататар падпольнага Пастаўскага РК КПЗБ. Аб гэтым яна расказвае ў сваіх успамінах у кнізе “Людзі нарачанскага краю”.

Больш актыўны ўдзел брала моладзь Міськіх у час фашыскай акупацыі 1941–44 гадоў. Наладзілі сувязь з партызанамі. З ворагам змагаліся нават такія малалеткі, як Павел Галоўка. Адрэжымі сувязнымі былі браты Астафен і Васіль Галоўкі, Якуб Галоўка. Пра іх, а таксама пра былога камісара нарачанскага атрада імя Суворавы С.А. Прозвішча гаворыцца ў кнізе “Людзі нарачанскага краю”. З фронту не вярнуліся браты Паўла і Панцяля Галоўкі, Мікалай Галоўка, Антосё Галоўка.

Трыжонны для жыхароў вёскі стаў прырададзень 1950 года. Роўна за тры дні да Новага года не без націску на сялян стварылі калгас. Успамінаюць старажы-

лы, як лаяў сваю бабулю Насту стары дзед Тумаш, як не мог ён дараваць сабе, што, знямоглы ад шарваркі, выправіў упершыню жонку на сход, а тая прынесла яму такую нядобрую вестку. “Ах, Наста, Наста! Першы раз — і на табе... колхоз сарганізавала!” Незразумелая для большасці сялян была гэта падзея — расставанне са сваім конікам-карміцелем, са зброяй, якую так бярог, са сваімі, хоць і вузкімі, нівамі...

Калгас назвалі “Красная зара”. У яго ўвайшлі тры вёскі: Будзева, Шурпкі і Міськія. Кантору размясцілі ў хаце выбранай на сходзе рахункаводам Галоўкі Валянціны. Там жа адчынілі і бібліятэку з сотнямі дзвюма кнігі, або як тады яе звалі, хату-чытальню. Старшынёй калгаса выбралі зусім малаліснага Асіненку Міхаіла з Будзева, брыгадзірам — Галоўку Паўла.

Не было на першым часе ўласна калгасных гаспадарчых пабудов. Калгасная жывёла размяшчалася ў таках вяскоўцаў. Першы калгасны год выдаўся для жыхароў Міськіх неспрыяльным. Абываючы ў хлеме лён, нявыпытная маладая жанчына перакуліла ліхтар. Вялікі пажар знішчыў 6 хат, амаль трэць пабудов. Летам немаведама адкуль насунулася градавая навальніца, моцна палажыла жыта. Многія ў распачы пакідалі родныя гнёзды-сідзібы і ехалі ў горад, за межы рэспублікі, у Ташкент, Карэлію, пазней на цаліну. Вёска пачала моцна пусцець. У 1953-м годзе адбылося ўзбуйненне дробных гаспадарак. “Красную зару” далучылі да “Сцяга Перамогі” з цэнтрам у Юньках. Туды ж перавезлі з Міськіх і бібліятэку. Аднаму заставалася радавацца: вёска радыёфікавалі. Раз у месяц завозілі кіно. Старшынёй гаспадаркі тарапка будавалі сабе дамы ў горадзе, падаючы “добры” прыклад калгаснікам.

Смерць Сталіна неадназначна была сустрэта сялянамі. Многія меркавалі, што цяпер не трэба будзе плаціць падатак за садовыя дрэвы, распускаць калектыўныя гаспадаркі, на якіх за 7–10 капеек у дзень працавалі, і тыя атрымліваючы толькі ў канцы года.

Мары сялян у многім не здзяйсніліся. Пачалася неўзабаве кампанія “Кукуруза”. Сялі яе на самых урадлівых участках, палолі, палівалі жывай, хоць бы трохі вырабілі напакат начальству. А яна сябе не апраўдала, гэтая невядомая, незразумелая жыхарам паўночнай Беларусі культура. Але ўсё больш выціскала пасевы канюшыны, бульбы, так неабходнай сялянам і дзяржаве. Моладзь, што пакінула Міськія ў тыя гады, “вырабіўшы” пашпарт шляхам вярбовак, наступленнем на вучобу ці пасля арміі, вярнуўся ў вёску было немагчыма. Рэдка хто з маладых застаўся пры бацьках. Новае, маладое пакаленне набыло розныя прафесіі і спецыяльнасці і раз’ехалася па ўсёй краіне. Хоміч Феня, Галоўка Людміла, Галоўка Фаіна і Галоўка Анна — настаўніцы. Хоміч Лёля — аграном, Хоміч Іван — чыгуначнік, Хоміч Станіслаў — інжынер-будаўнік, Хоміч Зіновій — афіцэр, Галоўка Вячаслаў — фізік, Хоміч Дзмітрый і Галоўка Нікадзім — ваеннаслужачыя. Многія працуюць на іншых работах.

Сустрэнуцца часам летам на радзіме землякі аднавяскоўцы, хочацца, як некалі ў маленстве схавіцца на Рудзіцу палавіць шчупакоў ці пацягнуць з-пад камяноў ракаў, а Рудзіцы ўжо няма. Мелірацыя зрабіла спрад... Збяліла фаўна і флору колішніх урочышчаў, усё радзей сустракаем спей жаўрука, не бачна вёскаўшчыя-ластавак, ходзяць не палузе, а за плугамі самотныя буселы...

Вячаслаў МІХАСЕНАК.

З МЕМУАРАУ

Успаміны аб
Пётры Сергіевічы

Мая першая сустрэча з Пётрам Сергіевічам адбылася ў Вільні ў 1923 годзе. У гэтым часе я вучыўся ў Віленскай беларускай гімназіі, якая размяшчалася на вуліцы Вос-трабрамскай, 9, а жыў у Віленскім беларускім прытулку. І вось аднойчы, пасля ўрокаў, бегаючы па надворку, дзе ў той час праходзілі археалагічныя раскопкі, я і сустрэў Пятра Сергіевіча, які там працаваў рабочым. Слова за слова разгаварыліся паміж сабой і я даведаўся, што Сергіевіч з'яўляецца студэнтам Віленскага ўніверсітэта, але, не маючы ніякай помачы з дому, вымушаны падпрацоўваць за кавалак хлеба. Па-характару ён быў спакойны, ураўнаважаны, без шкодных звычак. Быў вельмі добры і чулы як да людзей, так і да прыроды, і таму яго паважалі ўсе. Паходзіў ён з Браслаўшчыны з вельмі прыгожых мясцін. Апрача вельмі сціпла, як у будзень так і ў выхадны. Часамі прыходзіў да мяне пазычыць пару злотых, бо я ў тым часе працаваў у друкарні і зарплата там была не горшая. Безумоўна стараўся хутчэй вярнуць, а калі не прымаеш, то імкнуўся прынесці якую-небудзь карціну ў падарунак. За гэта яго вельмі любілі як чалавека з добрай душой, як шчырага патрыёта свайго народа і Радзімы. Любілі яго як беларусы, так і палякі, але, на жаль, ніхто яму матэрыяльнай дапамогі не аказваў. Пазней давялося мне не аднойчы чуць, што Сергіевіч больш гарнуўся да палякаў, чым да беларусаў. Але гэта не так. Сергіевіч быў і нават застанецца сапраўдным беларускім мастаком у поўным сэнсе гэтага слова.

Наконт майстэрні магу сказаць, што спачатку яна размяшчалася ў памяшканні мастака Знамяроўскага, а пазней яна была там, дзе мастак і жыў, а менавіта на вуліцы Антокаля, 30, кв. 3. Мне там не аднойчы давялося быць і назіраць як мастак працуе. З яго работ мне найбольш падабаліся прысвечаныя Янку Купалу (альбо па матывах яго твораў), Скарыну, Багрыму, Каліноўскаму, Танку і шмат іншым. Першая ягоная выстава адбылася, наколькі памятаю, у 1932 годзе, але мне на ёй не давялося быць. Ад сябе дабаўлю, што быў я на выставе, прысвечанай 80-годдзю мастака, дзе было шмат гасцей з Мінска. А гэта: М.Купава, Марачкін, Кулік, Шматаў ды іншыя. Сабралася невялікая купка і віленскіх беларусаў. Пасля выставы Сергіевіч запрасіў усіх на юбілейны абед, які прайшоў у вельмі прыемнай атмасферы.

Пётра Сергіевіч у гасцях вельмі любіў пажартаваць, часта паказваў, як яўрэй чытае газеты. Было так забаўна, што ўсе смяіліся да слёз. Шмат працаваў і часта гаварыў: “Калі я маюю, то толькі тады адпачываю”. Не раз ягоная жонка не магла дапрасіцца на абед. У розныя гады у яго былі амаль усе вядомыя беларускія пісьменнікі. Быў Арсень Ліс, Генадзь Каханоўскі, Адам Мальдзіс, Міхась Машара, Максім Танк ды іншыя. Што датычыць ягонага архіва, то частку жонка перадала ў Мінск, некаторую частку ў акадэмію навук Літоўскай ССР і толькі невялічкая частка засталася ў яе. Пахаваны Пётра Сергіевіч у Вільні, на Вайсковых могілках.

Янка БАГДАНОВІЧ.
Вільня. 1984 год.

ХРАМЫ НАШАГА КРАЮ

Касцёл Божай Маці ў Касцяневічах (Вілейшчына)

Помнік архітэктуры позняга барока. Пабудаваны ў сярэдзіне 18 стагоддзя.

ФОТА АЛЯКСАНДРА МАНЦЭВІЧА

ЭПІСТАЛЯРНАЯ СПАДЧЫНА

Пра сустрэчы з Караткевічам

Днямі ў Маладзечна завітаў былы выкладчык роднай мовы і літаратуры Дуброўскай школы і выдатны паэт Вячаслаў Васільевіч Міхасёнак. Прыехаў не з пустымі рукамі. Спецыяльна для “Куфэрка” прывёз асабістую перапіску з Уладзімірам Караткевічам, з якім яго звязвалі доўгія гады сяброўства. Караткевіч неаднойчы быў у гасціннай хаце Міхасёнака ў Дубравах, пацярджэннем чаго служаць і фотаздымкі зробленыя рукамі класіка нашай літаратуры. Некаторыя з іх разам з лістамі і змяшчаем на старонках нашага выдання.

Даражэнькі сябра!
Па-першае, я і Адам віншуюем цябе і тваю мілую жончку з кастрычніцкімі святамі. Працуйце, любіце адзін аднаго, жывіце сто год на сваю і на нашу агульную радасць.

Па-другое, павінен я зрабіць Вам выгавар. Не тое каб ад мяне да Вас было бліжэй, чым ад Вас да мяне (гэта толькі ў кракадзіла ў армянскім заапарку ад галавы да хваста тры метры, а ад хваста да галавы – два з паловай, прычым яны ўжо некалькі дзесяцігоддзяў не могуць вырашыць гэтую загадку), а проста Вам часцей даводзіцца бываць у Мінску, і па справах, і па магазінных розных там гісторыях, і калі, скажам, у тэатр выпадае трапіць.

То чаму ніводнага званка? Чаму не спыніцца ў мяне? У мяне цяпер шмат месца. Не ведаю, ці ведаеце Вы (ну і стыль! проста як у некаторых “народных”!), што ў мяне цяпер новая хата, якраз наўскос ад тэатра Купалы. Прашу гэта ўлічыць на будучае. Патрэбен будзе начлег – лёгка ў мяне зрабіць і гэта.

Па-трэцяе, калі Вы, ды і іншыя, даволі часта бываеце тут, то настаў урэшце час, – ды і надвор’е прыперла, – калі нам трэба ўрэшце зноў замяніцца шапкамі з мілым і шаноўным панам дырэктарам, тым больш, што вінаваты ў папярэдняй замене ён і калі размена не будзе, то так мы будзем хадзіць і надалей.

Так што калі ласка да мяне ў адведкі ўсіх трох. На гэтым абдымаю Вас моцна і яшчэ раз жадаю шчасця.

Ваш Уладзімір
Караткевіч.
5.11.73 г.

Даражэнькі Вячаслаў!
Віншую цябе з ранняй зімой (не была б яна толькі жорсткай, а была б мяккай, з цёплым снягамі, без злых вятроў і лютых маразоў), кожны раз новай і кожны раз старой нашай настаўніцкай працай, ну і з надыходзячымі святамі, якія ты правядзеш, вядома, на патрэбным высокім узроўні, як то і належыць сапраўднаму беларусу.

Дасылаю табе фоткі, зробленыя ў апошняе наша наведванне. Крыху запознена, але ж ведаеш, два месяцы нас у Мінску не было. Пераглядаю іх перад тым як укласці ў канверт і ўспамінаю добрую Вашу хату, добрых людзей у ёй, сабаку ля яе і тое, як ён, вырываючыся ад мяне, рассыпаў твае грыбы. І самі грыбы ўспамінаю: цудоўны лес, узгоркі, валуны на межах. Ці сабака яшчэ

ў Вас? Добры сабака, вясёлы. І добра “манціруецца” з хатай. Там ёсць некаторых па два экзэмпляры, то падзяліцца з сяброўкай.

У нас асаблівых навін няма. У Славакіі былі ў Браціславе, у яе наваколлі, ездзілі па сваяках нашага гаспадара і жылі некалькі дзён у гарах, у вясковай (нават, хутарскай, бо ўсяго пяць хат) хаце, якую купіла пісьменніца, наш друг, і яе муж, таксама наш друг. Горы вакол. Лясы на іх. Шуканоўчы грыбы, лезеш, высалапіўшы язык, па строме, а з пад ног коцяцца, паўзучы, шалахціц цэлыя лістападзі. Ад сліў аж чорна і жоўта над дрэвамі. І мы гэтыя слівы збіраем і ссыпем у бочку, дзе яны будуць кіснучы аж да студзеня. А пасля яны іх здадуць на завод у даліне і за нейкую там невялікую платню выганяць ім з тых сліў цудоўную слівавіцу. Вось з такой працы і нараджаюцца пасля невялікія святы. якія і ёсць жыццё. Працаваў там шмат фізічна, піў і не п’янеў, бо праца і вакол горнае наветра – не надыхаешся.

Пасля два дні Мінск і пасхалі ў Піцунду (у Валькі яшчэ быў водпуск), якую я не вельмі люблю: выграваць бакі. А цяпер вось дома і чакае на ўсю зіму “рабочая катарга”, якую я вельмі люблю, хаця пра людскія вочы, і лаю.

А што новага ў Вас? Як здароўе? Работа?

Слухай, Вячаслаў. Жыццё, як табе вядома, стала ў нас не з лёгкіх: есці няма чаго. Ці нельга ў Вас у Дубраве купіць “падхадзячага” кабанчыка, там жа яго забіць, зрабіць кумпякі і кілбасы. Мы б купілі разам з суседзямі, Адамчыкамі і дапамаглі ўсё зрабіць, калі гэта толькі магчыма. Усюкую работу па вэнджанні і іншым мы, вядома, таксама аплочім без крыўды для людзей. І яшчэ: калі мы былі летам у Вас ты казаў, што ёсць у Вас майстэрня, дзе шыюць прасціны, наўлечкі і паддзяльнікі, і што можна купіць. Дык Валька зараз купіла б.

Ну вось яны і ўсе нашы справы. Будзе вольны час – адкажы. Бывайце здаравенькі, дарагія. Жадаю Вам – усяго самага найлепшага. Валька таксама перадае Вам прывітанні.

Ваш Ул. Караткевіч.

P.S. Даражэнькі! Гаварыў з Аўрамчыкам. Вершы твае паставілі былі на № 12, але тут нейкі “вялікі сябар Беларусі” з Украіны (прозвішча яго Мікола не назваў, відаць, лаўрэат і дэпутат) даслаў сваю паэму (напэўна ж завершаную перадавіцу) і маладыя выцелі з гэтага нумара і ў “Маладосці” і

ў “Полымя”. Будзеш надрукаваны на пачатку наступнага года. Гэта дакладна.

І яшчэ адно. Глядзеў сёння “Паэтычны слоўнік” В. Рагойшы. Там прыклад на шасці-стопны дакіль узяты з тваіх “Хутароў”. Слаўны былі пачынаеш.

Ну яшчэ раз абдымаю Вас.
Уладзімір

Дарагі Вячаслаў!

Віншую цябе з Новым годам. Так позна таму, што толькі што вярнуўся з Оршы. Ліст, вядома, спозніцца, ну, але да

праваслаўных каляд прыйдзе.

Жадаю табе і жонцы шмат год жыцця ў шчасці, вяселісці, здароўі ды згодзе. І поспехаў. Пішы вершы, дарагі. І дасылай. А каб не думаў, што гэта я за цябе лапці тапчу – дасылай адразу ў “Маладосць”. У іх сваёй добрай вартасці хоць, каб іх узялі. Не лайдач, пішы. І не разменьвайся на п’есы для школьнай сцэны. Або, напісаўшы, таксама дасылай у “Маладосць”.

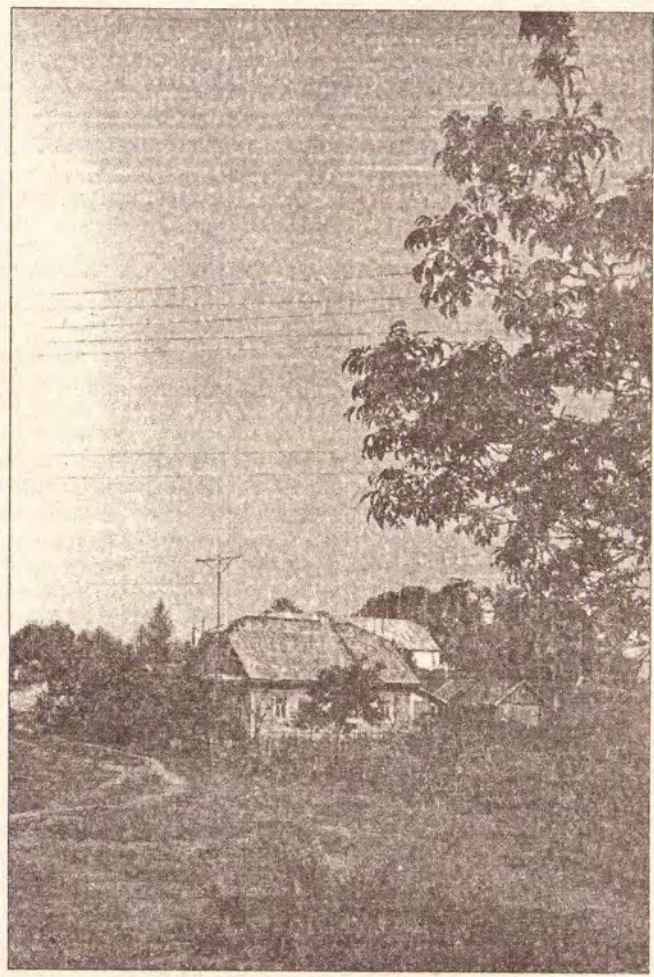
Бедная Люся! Як там з ёю? Ты ўжо старайся хлопец, не злавай яе. Яшчэ раз усіх Вас віншую.

Ваш Уладзімір.

Уладзімір Караткевіч разам з Вячаславам Міхасёнкам.
Дубравы.

ФОТА З АЛЬБОМА В. МІХАСЁНКА

Тут спыняўся Караткевіч. Дубравы, 1983 г.

ФОТА УЛ. КАРАТКЕВІЧА (З АЛЬБОМА ВЯЧАСЛАВА МІХАСЁНКА)

ПОСТАЦІ

Недаспяваная песня

Не веру, не веру, каб у
сюжэты замераў,
што цудна вясной расцвіло,
не веру, не веру, каб колісь
замерла,
што песняю толькі жыло...

Л. Геніюш

Браты Ільяшэвічы. Старэйшы Мікола і малодшы Хведар. Дзве маленькія галінкі з вялікага дрэва, імя якому Беларусь. Кожнаму з іх было суджана праспяваць сваю адметную, пасвойму непаўторную песню жыцця. Толькі, на жаль, песня тая была кароткая і не да канца дапетая. Але ў гэтым была не іхняя віна. Неміласэрны лёс без пары звёў гэтых ахвярных і выдатных постаці ў магілу. Затым былі вымушаны дзесяцігоддзі забароны іх твораў і ўладны табу на ўпамінанні іхных прозвішчаў у беларускім савецкім друку. І толькі цяпер іхнія спадчына вяртаецца ў лоно роднай культуры. Вяртаецца заслужана. Бо зроблена братамі Ільяшэвічамі шмат і грунтоўна. І на розных дзялянках. Старэйшы Мікола быў выдатны гісторык, антраполог, псіхолог, педагог, грамадскі дзеяч. Не адставаў ад брата і малодшы. Выдатны паэт (аўтар трох зборнікаў вершаў), празаік, гісторык, педагог, крытык, выдавец. Працаваў апантана, ведаючы, што поле вялікае, а сейбітаў мала.

Пра аднаго з іх, а менавіта пра Хведара, напісаны цікавыя грунтоўныя артыкулы, якія належаць яму самага абазначанага даследчыка той незвычайнай і жахаючай заходне-беларускай пары Арсенію Лісу. Пра другога, за выняткам невялікай нататкі, змешчанай у “Энцыклапедыі гісторыі Беларусі” за подпісам Генадзі Кахановіча, не сказана нічога. А шкада. Такія людзі, як Мікола Ільяшэвіч, даўно варты асобнай грунтоўнай манавграфіі. Але гэта ў іншых народаў. Толькі не ў беларусаў. Мы ўнікальная нацыя хоць бы ў тым, што заўсёды і ва ўсім спяняемся. Спяняемся выдаваць патрэбныя кніжкі, не спяняемся аднаўляць свае помнікі гісторыі і культуры, вяртаць родную мову ў штодзённым ужытку, шанаваць сваіх герояў, генаў і пракаў. Не спяняемся пісаць і пра Міколу Ільяшэвіча.

А нарадзіўся Мікола Ільяшэвіч у Пружанах у 1903 годзе. Неўзабаве сям’я пераехала ў Вільню. Бацька працаваў чыноўнікам на пошце, а маці была хатняй гаспадыняй. Бацькі былі праваслаўныя і не цураліся беларускасці. Дома заўсёды размаўлялі на роднай мове і сталіся любіць да яе прышчапіць дзецям. Акрамя старэйшага Міколы і наймалодшага Хведара была ў іх яшчэ дачка Ніна. Вучыўся Мікола спачатку ў пачатковай школе, а затым у Віленскім духоўным вучылішчы. У 1915 годзе ў сувязі з палыходам да Вільні фронту сям’я эвакуавалася ў Расію. Жылі ў Рязанскай губерні. І толькі ў 1919 годзе з цяжкасцю ўдалося вярнуцца на Беларусь, у родную і дарагую Вільню. У тым жа годзе Мікола стаў вучнем першага беларускага гімназіі, а праз нейкі час туды паступіла і сястра Ніна. Малодшы Хведар хадзіў у польскую пачатковую школу. Жылі Ільяшэвічы на Паплаўскай вуліцы, і сямейны дастатак іх быў даволі сціплы. Як пісаў пра той перыяд В. Жук-Грышэвіч у сваіх успамінах: “Ды і з

прадуктамі тады не было так лёгка ў Вільні. Цукру, сала і мяса дастаць было цяжка. Адно добра, што было досыць хлеба, хоць і падобнага на гліну, малака, якое прывозілі прыгарадных сяляне, ды селядцоў.

Вучыўся Мікола добра. Быў адным з лепшых вучняў гімназіі. Высокі, прыгожы, з чорнай неслухмянай чупрынай, заўсёды добра апрануты, ён карыстаўся вялікім аўтарытэтам сярод гімназістаў. Асабліва шчыры сяброўскія стасункі былі ў яго з братамі Дылісам, Вінцэнтам Жук-Грышэвічам і Уладзімірам Каржом. Не цураўся і грамадскай працы. Калі ў лютым 1921 года пачаў выходзіць часопіс “Маладое жыццё”, то яго прозвішча значылася сярод заснавальнікаў, а пазней і сярод рэдактараў. Праўда, лёс гэтага выдання быў кароткі. У студзені 1923 года часопіс спыніў сваё існаванне. Выйшла толькі сем яго нумароў. Але якіх! На яго старонках друкаваліся Уладзімір Жылка і Ігнат Дварчанін, Уладзімір Дубоўка і Язэп Драздоўч. Друкаваўся і Мікола Ільяшэвіч.

У 1923 годзе Ільяшэвіч закінчае Віленскую беларускую гімназію і адпраўляецца на вучобу ў Прагу. Чаму аж у Прагу? Ды таму, што польскія ўніверсітэты для выпускнікоў беларускіх гімназіяў у той час былі недаступныя. Тлумачылася гэта паразнаму, але самая галоўная прычына палягала ў тым, што палітыка не жадала павелічэння нацыянальна-свадомай беларускай інтэлігенцыі. Каб паступіць у польскі ўніверсітэт, патрабавалася быць католікам ці перайсці ў каталіцызм, здаць матурны экзамен за гімназію перад польскай атэстатнай камісіяй, быць лаяльным да польскай дзяржавы і г.д. У той жа час чэшскія палітыкі, гісторыкі, філосафы, прэзідэнт Чэхаславакіі Тамаш Масарык з выключным разуменнем і спагадай паставіўся да тагачасных нацыянальных меншасцяў Польшчы, у тым ліку, і да беларускай. Па яго распарадженні ў сярэднія спецыяльныя і вышэйшыя навучальныя ўстановы краіны прымаўся юнакі і дзяўчаты з Заходняй Беларусі і беларуская моладзь з Латвіі. Ім выдзяляліся інтэрнаты і стипендыі.

Каб патрапіць у Чэхаславакію, трэба было перайсці польска-літоўскую мяжу. Чацей за ўсё, яе пераходзілі нелегальна, з пэўнай рызыкай для жыцця. “Мяшчак на вярэвочцы праз плечы, у рагох дзве бульбіны, каб вярхоўка не коўзала, доўгія боты, кашуля хатняя – у такім выглядзе трапіў мой муж у Эўропу. Так прыйшлі туды і іншыя з нашай зямлі, каб магчы вучыцца”, – так апісвае пездку свайго мужа на вучобу ў Прагу Ларыса Геніюш у сваёй славутай “Споведзі”. Патрапіўшы ў Ковен-

скую Літву, беларуская моладзь даставала пашпарты (ад прадстаўнікоў урада БНР), а то і без іх, і выпраўлялася далей. Прыехаўшы ў Прагу, стараліся знайсці Чэшска-украінскі камітэт, які аказваў сякую-такую дапамогу будучым беларускім і ўкраінскім студэнтам. Але найбольшую падтрымку мела моладзь ад прадстаўніка Рады БНР на Чэхаславакію прафесара Міколы Вяршыніна. Гэта ён займаўся справай іхняга ўладкавання, грашовай дапамогі, тлумачэннем чэшскіх законаў і г.д. У той жа “Споведзі” Ларыса Геніюш піша: “У Вільні была Беларуская школьная рада, дзе працавалі Тарашкевіч і Грыневіч, якія перспектывным студэнтам далі пасьведку ад Школьнай Рады, якая была як пропуск у Чэхаславакію. Дзеячы благаслаўлялі моладзь на вучобу і бралі ад кожнага забавязванне, што, атрымаўшы асвету, кожны выдаць кніжку на роднай мове па спецыяльнасці і дасць за свой кошт вышэйшую асвету аднаму свайму суайчынніку”.

Газеты “Кур’ер Віленскі” за 15 красавіка 1927 года можна даведацца пра колькасць беларускіх студэнтаў у пражскім Карлавым універсітэце. Так, у 1920/21 навучальным годзе іх было толькі два чалавекі. Затое ў 1921/22 – 10 чалавек, у 1922/23 – 50, у 1923/24 – 90, у 1924/25 – 110, а ў 1925/26 – 100 чалавек. Акрамя Прагі, беларускія студэнты вучыліся ў Брне, Братыславе, Падэбрадах, Пшыбране ды іншых чэхаславацкіх гарадах.

Як я пісаў раней, Мікола Ільяшэвіч прыехаў у Прагу ў 1923 годзе. З ім прыехала вялікая група беларускіх моладзі, якая складалася з віленчукоў, наваградцаў і дзвінчукоў. Сярод іх былі Мікола Гарошка, браты Орсы, тры браты Сакі, Мікола Чарніцкі, Аўген Дыліс, Лявон Рыдлеўскі, Мікола Абрамчык, Уладзімір Жылка, Вячаслаў Лаўскі, Міхась Каберац ды іншыя. У будучым яны сталі элітай беларускага народа, яго гонарам і сумленнем. З мая па чэрвень 1923 года Мікола Ільяшэвіч вучыўся на падрыхтоўчых курсах у Езафове, а ў ліпені, паспяхова здаўшы ўступныя экзамены, становіцца студэнтам геаграфічнага ўніверсітэта Пражскага ўніверсітэта. Была студэнтка Людміла Краскоўская ў сваіх успамінах пісала: “Ежа ў Студэнтскім доме ў студэнтах была танная, але не вызначалася добрай якасцю. Жыццё студэнтаў у Празе не было лёгкай, з грашмамі тэрабы было эканоміць. Дзяўчаты ў большасці ўмелі гаспадарыць і абыходзіліся адной стыпендыяй, але ў хлопцаў выходзіла горш”. Розныя прычыны, а ў першую чаргу, матэрыяльныя цяжкасці, неспрыяльны клімат прывялі да таго, што недзе ў 1924 ці пачатку 1925 года Мікола Ільяшэвіч захварэў на туберкулёз лёгкіх. Былі моманты, калі здавалася, што жыццё засталася лічанымі дні. Тады вымушаны быў кідаць вучобу і выязджаць у туберкулёзны санаторы Чэхаславакіі. Крыху ачунаўшы, браўся за вучобу яшчэ больш апантана. І адкуль толькі сілы браліся? Стараўся выкарыстаць кожную вольную хвілінку, кожную магчымасць, каб наведваць багатыя чэшскія архівы, бібліятэкі, музеі.

Калі ў Празе пачалі выходзіць беларускія часопісы “Беларускі студэнт”, а затым і “Праваслава”, то яго прозвішча можна было сустрэць сярод аўтараў гэтых перыядычных выданняў. Калі ў 1925 годзе беларускія студэнты Чэхаславакіі наладзілі кантакты са сваімі калегамі-беларусамі з вышэйшых навучальных устаноў Вільні, Берліна, Парыжа і Рыма і заснавалі Аб’яднанне беларускіх студэнтскіх арганізацый (АБСА), то і ад гэтай справы ён не застаўся ў баку. Неаднойчы выбіраўся ў склад яго кіраўніцтва, быў сябрам прэзідыума гэтай арганізацыі, сакратаром і прэсавым рэфэрэнтам. Быў адным з заснавальнікаў і першым старшынёй Беларускага (Крывіцкага) культурнага таварыства імя Ф. Скарыны. Акрамя таго, выкарыстоўваў кожную нагоду, кожную магчымасць, каб пазнаёміць чэхав з культурай свайго народа “з беларускім пытаннем, беларускім жыццём”. Змяшчаў артыкулы па гісторыі Беларусі ў розных перыядычных і энцыклапедычных выданнях Чэхаславакіі. Недзе ў 1927 годзе закончыў вялікі гістарычна-інфармацыйны нарыс на чэшскай мове “Беларусь і беларусы”, які асобнай кніжкай выйшаў у 1930 годзе ў Празе. Кніжачка была невялікая па фармаце з этнаграфічнай і палітычнай картай Беларусі з 13 малюнкамі і налічвала 126 старонак. Гэта была адна з першых кніг на чэшскай мове пра Беларусь. Апрача назваўнай кнігі, Мікола Ільяшэвіч напісаў шмат іншых працаў для чэхаславацкай прэсы. Прыкладам, у 1928 годзе ў прэстыжным зборніку чэхаславацкага геаграфічнага таварыства “Sborník cel. Společnosti zeměpisné” у кнізе 1-4 быў надрукаваны вялікі артыкул пад назвай “Культурна-геаграфічны характар Беларусі”. Нейкі час працаваў у рэдакцыях Вялікай чэшскай энцыклапедыі Отта і ўкраінскай энцыклапедыі. І ўсюды імкнуўся нешта змясціць пра Беларусь, пра яе гістарычны і палітычны лёс.

Як пісаў Адольф Клімовіч, “гэта праца была яго жыццёвай стыхіяй, ён гэтым жыў”. І гэта пры тым, што здароўя бракала, самаадчуванне становілася ўсё горшае, узнікала часцейшая патрэба звартацца да дапамогі да дактароў. Тады на дапамогу прыходзілі сябры. Яны дапамагалі матэрыяльна, падтрымлівалі душэўна і маральна. Асабліва цесныя сяброўскія адносіны былі ў Ільяшэвіча ў той час з Адольфам Клімовічам і Уладзімірам Жылкам. Відца, не выпадкова апошні ў лісце да Антона Луцкевіча называе ў ліку шчырых беларусаў, надзейных і перспектывных студэнтаў прозвішча Міколы Ільяшэвіча.

Але жыццё ўносіла свае карэкцыі. У чэрвені 1927 года Мікола Ільяшэвіч быў вымушаны падаць заяву з просьбай зняць з яго абавязкі “сакратара і прэсавога рэфэрэнта АБСА з прычыны слабага здароўя”. Непрыкметна прыляцелі ішчалівія і цяжкія студэнтскія гады. Універсітэт скончыў у 1928 годзе са ступенню доктара філасофіі. Тэма яго доктарскай дысертацыі была “Беларусь як антрапагеаграфічная адзінка”. Гэта было мусіць першае навуковае даследаванне на такую тэму ў беларускай навуцы. На вялікі жаль, цалкам дысертацыя не была надрукавана, ды і не выходзіла асобнай кніжкай. Невялікія яе фрагменты змяшчаліся ў розных перыядычных беларускіх выданнях. Так, у часопісе “Студэнтская думка” (№ 1(8)) за студзеня-люты 1928 года быў надрукаваны раздзел пад назвай “Паходжанне, старадаўнія весткі і антрапалагі-

чныя адзнакі беларусаў” са зноскай: “Гэты нарыс з’яўляецца кароткай выбаркай з прыгатаванай аўтарам працы “Беларусь, як антрапагеаграфічная адзінка”. Хоць далейшы лёс гэтай работы, на жаль, невядомы. А праца была вартасная. Нават на тых раздзелах, якія дайшлі да нас, можна гаварыць пра яе высокі прафесійны ўзровень і вялікае значэнне для беларускай навукі. І гэта пры тым, што аўтару давялося ісці па суцэльным цаліку, не маючы папярэднікаў і адпаведна распрацаванай беларускай навуковай літаратуры.

У 1929 годзе Мікола Ільяшэвіч вярнуўся на Беларусь. Жыў у сваёй “каханай Вільні”, дзе працаваў выкладчыкам у беларускай гімназіі і праваслаўнай духоўнай семінарыі. Гэтыя навучальныя ўстановы знаходзіліся па суседству, у адным будынку, толькі на розных паверхах, і знаходзіліся ў славутых Базыльянскіх мурах. На радзіму Мікола Ільяшэвіч вярнуўся зусім хворы, але ад грамадскай і навуковай дзейнасці не адшоў. Калі ў верасні 1930 года быў адноўлены выхад старэйшага сельскагаспадарчага часопіса “Саха”, то Ільяшэвіч становіцца яго рэдактарам. У першым нумары выдання ў слове “Ад рэдакцыі” чытаем: “У вельмі цяжкіх абставінах знаходзіцца наша беларуская прэса, але прыступаючы да выдання “Сахі”, мы верым у тое, што ўсё сведамае беларускае грамадзянства падтрымае яе...” І “Саху” падтрымалі. На працягу амаль двух гадоў Ільяшэвіч рупліва апекаваўся ім, ператвараючы гэта выданне ў “адзіны беларускі орган”, прысвечаны сельскагаспадарчым пытанням Заходняй Беларусі. У тым жа першым вераснёўскім нумары быў змешчаны агульнаапераканаўчы, высокапрафесійны артыкул Міколы Ільяшэвіча “Эканамічны мамэнт Беларусі”, дзе аўтар, уступаючы ў палеміку з ворагамі беларускай незалежнасці, даводзіць, што Беларусь мае такое ж права на сваю дзяржаву, як і ўсе іншыя суседнія народы. Што “наша культурная адсталасць, гаспадарчы прымітывізм” вынікае з таго, што не маючы “сваёй палітычнай незалежнасці” мы, “беларусы пастаўлены ў варункі надзвычайна цяжкай, у варункі выключна старонкі эксплуатаванай”.

Пісаць Міколу Ільяшэвічу даводзілася шмат і на розныя тэмы. Так, у 1929 годзе ў часопісе “Шлях моладзі”, у пятым нумары, быў апублікаваны яго артыкул “Аб патрэбе турыстыкі на Беларусі”, дзе ён пісаў, “што заданнем гэтага артыкулу ёсць закрануць пытанне турыстыкі (падарожніцтва) на Беларусі і выклікаць зацікаўленасць да арганізацыі Беларускага турыстычнага клубу”. Такім чынам, яго па праву можна назваць тэарэтыкам і заснавальнікам беларускага турыстычнага руху.

Акрамя хваробы і рознах іншых перашкод, што чыніліся польскімі ўладамі, вымушаны быў Мікола Ільяшэвіч па вяртанні ў Вільню “здабываць сабе кваліфікацыю”, гэта значыць, павярджаць вартасць свайго дыплама перад польскай атэстатнай камісіяй. І гэта пры тым, што Пражскі ўніверсітэт лічыўся адным з лепшых у Еўропе.

У 1932 годзе ў Вільні ў Беларускай друкарні імя Ф. Скарыны выйшла чарговая кніжка Міколы Ільяшэвіча. Называлася яна “Кароткі нарыс псіхалёгіі” і рэкамендавалася як падручнік для беларускіх сярэдніх школ. У прадмове аўтар пісаў: “Час і беларская школа вымагаюць падручніка псіхалёгіі. На жаль, аднак, на беларускім кніжным рынку да-

гэтуль ніякае літаратуры ў гэтай галіне няма. Вось жа, каб даць хоць галоўныя падставы псіхалёгіі, выдадзана гэты “Кароткі нарыс псіхалёгіі”. Безумоўна, Ільяшэвіч бачыў яго недахопы, разумеў яго канспектыўнасць, недасканаласць як падручніка. Але кніжка была патрэбна беларускаму школьніцтву, а яшчэ шырэй грамадзянству, і таму ён згэдзіўся на яе выданне, здолеўшы прайфінасаваць яе выхад. У канцы кніжкі быў змешчаны кароткі тэрміналагічны беларуска-расійска-польскі слоўнік і некалькі ілюстрацый.

З моманту свайго прыезду ў Вільню Ільяшэвіч належаў да Беларускага навуковага таварыства. І калі ў 1933 годзе выйшаў “Гадзіннік Беларускага навуковага таварыства” то там можна было прачытаць яго надзвычай вартасную працу “Рэсейская палітыка на землях былога Беларуска-Літоўскага гаспадарства за панавання Казіміра II і Паўла I (1772-1801)”. У тым жа годзе яна выйшла асобнай кніжкай. На жаль, гэтая праца была ў скарачэнні варыянце, бо туды не ўвайшла раздзел пра суды, гарады, яўрэйскае пытанне, пра стаўленне да шляхты, пра асвету і школьніцтва. І, да нашага жаль, гэта была яго апошняя нам вядомая праца. Але не пісаць ён не мог. Гэта была яго стыхія, яго зброя ў барацьбе супраць рознай масці прыгнатычнасці свайго народа. І таму ўнікае заканамернае пытанне: дзе ўсё тое, напісанае Ільяшэвічам, але своечасова ненадрукаванае?

Як раз тут у Вільні і прыйшло да яго першае і апошняе каханне. Недзе ў канцы 1933 года ён сустрэў прыгожую і разумную дзяўчыну Ніну Аляксееву родам з Тапалняў каля Мінска, што на Беласточчыне, якая вучылася тады ў рускай гімназіі. Але каханню таму не суджана было быць доўгім. Ільяшэвіч дагараў. Ніякія лекі не дапамагалі, ды і не маглі ўжо дапамагчы. А 2 верасня 1934 года ва ўзросце 31 года ў санаторыі “ТОЗ” каля трох гадзінначы перастала біцца сэрца палыманага беларускага патрыёта. Яго пахавалі ў колішнім прыгарадзе Вільні пад назвай Ліпаўка на старых Свята-Еўфрасінеўскіх праваслаўных могілках.

Пачынаючы з 1984 года, я шукаў яго магілу. Але безвынікова. Не дапамаглі ні старыя беларусы-віленчукі, ні нават сведкі яго пахавання. Магілка згубілася. Час і бяспамяцтва зрабілі сваю справу. А знаходзілася яна, калі ісці з цэнтральнага ўваходу па алеіны ўніз адразу за паваротам з правага боку, амаль насупраць Свята-Еўфрасінеўскай царквы, якая стаіць на ўзгорку і каля якой пахавана Алёна Леант-Сакалова, былая настаўніца Віленскай беларускай гімназіі і са сваім сынам.

Як склаўся лёс яго бліжэйшых сваякоў? Брат Хведар праз нейкі час жаніўся на ягонай каханай Ніне Аляксееву. У іх было двое дзяцей. Дачка Марыя 1936 года нарадзілася і сын Юрка 1938 года. Цяпер яны жывуць у горадзе Шчэціне ў Польшчы. Марыя – вядомы польскі неўролаг. Магчыма, яна і захоўвае архівы Міколы і Хведара Ільяшэвіча. Што там можа захоўвацца? Цяжка сказаць. Цалкам верагодна, што там і знаходзіцца ўсё тое, што было напісана імі за іхняе такое кароткае, але такое змястоўнае жыццё.

Міхась КАЗЛОЎСКІ.

P.S. Дарэчы, Хведар Ільяшэвіч выехаў на эміграцыю і трапіў загінуў у 1948 годзе ў аўтамабільнай катастрофе. Пахаваны ў Заходняй Імямеччыне ў мястэчку Ватэніштэ. А сястра Ніна, па мужу Жэро, жыла ў Бела-Падляскім у Польшчы.

З ГІСТОРЫІ ШКОЛЬНІЦТВА

Галасы разбуджаных птушак

З гісторыі Маладзечанскай настаўніцкай семінарыі

І хто толькі не працаваў у сценах гэтай навучальнай установы. Гэта і выдатны гісторык, рэдактар “Віленскаго вестника” Забелін Аляксей Іванавіч (дарэчы, першы дырэктар семінарыі) і Дураў Міхаіл Архіпавіч – чалавек, які скончыў Маскоўскі ўніверсітэт, быў карэспандэнтам беларускага фалькларыста П. Шэйна. А хіба імя Крылова Аляксандра Лукіча не магло выклікаць павагу ў семінарыстаў? Гэта менавіта ён, з’яўляючыся членам Маскоўскага археалагічнага таварыства займаўся археалагічнымі раскопкамі ў ваколіцах нашага горада. А Маркаў Дзмітрый Аркадзевіч? Аўтар цікавай і павучальнай кнігі “Падарожжа студэнтаў Маскоўскай духоўнай акадэміі да гроба Гасподняга”, а затым дырэктар Саратаўскага настаўніцкага інстытута. Добрым знаўцам свайго прадмета з’яўляўся і выкладчык арыфметыкі і геаметрыі Багдановіч Антон Станіслававіч. У 1910–11 гадах на старонках часопіса “Рэформа народнай школы” ён выступіў з цікавым артыкулам, у якім указваў, “што асноўнай мэтай раўняння арыфметычных задач у пачатковай школе павінна быць прывучэнне вучняў да лагічнага мыслення і ўвага іх павінна быць накіравана на раўняння задач шляхам аналізу і сінтэзу”. Сапраўдным эрудытам, тонкім і чутым выкладчыкам, быў Вігіл’ёў Сяргей Дзмітрыевіч, які выкладаў гісторыю і геаграфію. Яго ўрок ператвараліся ў займальны падарожжы па розных краінах свету, абуджалі памяць пра даўно адшোধаныя часы і вякі. З 1915 года ён пачаў працаваць у Нова-Вілейскай настаўніцкай семінарыі, дзе вучыўся ў той час выдатны беларускі паэт Уладзімір Дубоўка. Потым Дубоўка не аднойчы ўспамінаў добрым словам педагогічны калектыв той семінарыі і аса-

Трыццаць дзевяты выпуск Маладзечанскай настаўніцкай семінарыі. 1906 год.

іста Вігіл’ёва С.Дз. Выдатным беларускім фалькларыстам, этнографам, гісторыкам быў і Крачкоўскі Юльян Фаміч, які выкладаў у семінарыі расійскую мову, гісторыю, геаграфію і спецыяльныя прадметы. Між іншым, ён быў першым дырэктарам Полацкай настаўніцкай семінарыі. Яшчэ можна назваць прозвішчы такіх настаўнікаў, як Русецкі Рыгор Антонавіч (расійская мова), Слаўніцкі Іван Пятровіч (геаграфія і прыродазнаўства), Чудоўскі Мікалай Іванавіч (гісторыя і геаграфія), Арлоўскі Дзмітрый Аляксеевіч (мова і літаратура) ды іншыя. Яны працавалі ў розны час, былі рознымі людзьмі, але пакінулі свае прозвішчы на старонках асветы нашага краю.

У верасні 1906 года ў семінарыі адбылася забастоўка, да якой далучыліся навучэнцы

яшчэ трох семінарыі Віленскай вучэбнай акругі. Вось як піша Г. Кахановіч у сваёй кнізе “Маладзечна”: “семінарысты ставілі ўмовы толькі вучэбнага плану: адчыніць выпускнікам настаўніцкіх семінарыі доступ у вышэйшыя навучальныя ўстановы, скараціць курсы такіх прадметаў, як старажытнае мастацтва і яе граматыка; увесці ў навучальную праграму выкладанне алгебры і замежнай мовы; дазволіць студэнтам правядзенне агульнадаступных вечараў, зняць з пасады дырэктара і двух выкладчыкаў”. Пад уплывам іх патрабаванняў семінарыю мусіў пакінуць дырэктар Гадышкі Цвірка і найбольш ненавісны для семінарыстаў настаўнік. Пасля гэтых падзеяў семінарысты арганізавалі ў Маладзечне з’езд прадстаўнікоў мясцовай,

Свіслацкай, Полацкай, Нясвіжскай і Панявежскай настаўніцкіх семінарыяў. За такое самавольства навучэнцы былі жорстка пакараны. Некаторыя ўдзельнікі з’езду, а сярод іх Калядка, Міхалевіч, Шыла, Пятасяны былі выключаны з семінарыі, а найбольш актыўныя ініцыятары з’езду былі арыштаваны і аддадзены пад суд. І яшчэ. Прыкладна ў канцы 1906 года семінарысты склалі песню, якая атрымала вялікую папулярнасць не толькі ў сценах Маладзечанскай настаўніцкай семінарыі, але і ў іншых аналагічных навучальных установах тагачаснай Беларусі. Называлася яна “Семінарская доля”.

З Маладзечна вецер дусе, семінарыя бастуе,

Гэй, гэі, доля мая, дзе ж ты вадою заплыла?

Наш дырэктар ліберал, усіх

настаўнікаў склікаў,

Гэй, гэі, доля мая, дзе ж ты вадою заплыла?

Са зладзеяў, усіх зладзеяў, выступае наш Мацвееў,

Гэй, гэі, доля мая, дзе ж ты вадою заплыла?

Ён схіліў набок галоўку, выступае вельмі лоўка.

Гэй, гэі, доля мая, дзе ж ты вадою заплыла?

Што, моў, нашы семінарысты ўсе, як адзін, сацыялісты.

Гэй, гэі, доля мая, дзе ж ты вадою заплыла?

Ад абедні ўцякаюць і з яўрэйкамі гуляюць,

Гэй, гэі, доля мая, дзе ж ты вадою заплыла?

Жыццё семінарыста не было лёгкай. Казёнішчына, падхаліства, даносы былі звычайнай з’явай, але самае страшнае было тое, што з семінарыстаў рыхавалі рэкрутаў для барацьбы супраць уласнага народа. Адною з галоўных задач, якая стаяла перад выкладчыкамі семінарыі, была падрыхтоўка са студэнтаў “рускага дзеяча сярод усякіх антырускіх плыняў у беларускай вёсцы”. На працягу доўгіх гадоў свайго існавання, асабліва ў раннім перыядзе, ў семінарыі панаваў афіцыйны дух пагарды і грэблівасці да ўсяго роднага, беларускага. У свой час Язэп Лёсік пісаў: “Настаўніцкія семінарыі і інстытуты былі спецыяльнымі школамі абрусення... У гэтых школах-муштрах усё роднае, мясцовае беларускае знішчалася і ўтопталася ў бруд...”

Але, нягледзячы на нацыянальны прыгнёт, вырастала маладая рунь. Выхаванцы цікавіліся гісторыяй свайго народа, вывучалі народную творчасць. Так, пад кіраўніцтвам П. А. Гільтэнбранта семінарысты па ўсёй Беларусі збіралі фальклор, які ў 1866 годзе ў Вільні выйшаў асобнай кнігай пад назвай “Зборнік помнікаў народнай творчасці ў Паўночна-Заходнім краі”, дзе былі змешчаны 300 песень, 151 прыказка, 93 загадкі.

(працяг будзе)

Язэп РОКАШ.

ГАСПАДЫНІ НА ЗАМЕТКУ

НАЛІЎКА ДЛЯ ДАМ

Яе падаюць нават пасля чорнай кавы. Вялікую бутэльку ёмістасцю ў некалькі гарцаў (1 гарнец » 2,8 літра) напаўняюць якімі-небудзь ягадамі і заліваюць спіртам. Ставяць яе ў цяпле або на сонцы на доўгі ці больш кароткі час, у залежнасці ад таго, хутка ці павольна ягады пускаюць сок. Напрыклад, суніцы, маліны, парэчкі праз дзесьці дзён ці пару тыдняў бялеюць. Тады з іх зліваюць спірт, каб ён не ўвабраў пах кіслаты, і, па магчымасці, льюць яго другі раз на свежыя ягады.

Вішні і спелыя агрэсты – з іх вельмі добрая наліўка – трэба трымаць у спірце даўжэй. Слівы-вадзянкі павінны стаць некалькіх месяцаў, пакуль іх костачкі не насыцяць вадарам спірту. Калі ён набудзе смак і пах ягад, яго працэдураваць праз белы суконны мяшэчак, трохі націскаючы, калі ягады не даўкія. З суніц і малін зліваюць лёгка. На кожную кварту (1 кварта = 0,7 літра) спірту адваджаюць фунт (1 фунт » 400 грам) цукру.

Наліўку выліваюць у самавар ці латунную каструлю і памячаюць, да якога ўзроўню пасудзіна напоўнена. Потым сыплюць прыгатаваны цукар і на вугалях вараць да першай адзнакі. Астуджаную наліўку разліваюць у бутлі, а потым праз тыдзень ці два зліваюць з асадку. Яго ж пасля фільтруюць.

Іншы спосаб прыгатавання гэтай наліўкі. Ён адрозніваецца ад папярэдняга тым, што не ўсю колькасць наліўкі вараць пад накрыўкай, а толькі паплову яе з усім цукрам (захоўваюцца згаданы вышэй спосаб вымярэння). Астатнюю ж палову, негатаваную, уліваюць у першую, пакуль тая гарачая. Перамяшаўшы, даюць астыць, а потым зліваюць вадкасць у бутлю. Праз тыдзень фільтруюць.

НВ. Хто хоча, можа даць у наліўку вострыя прыправы.

КУФЭРАК. 8

Адказы за падрыхтоўку матэрыялаў Міхась Казлоўскі.

У падрыхтоўцы “Куфэрака” прымалі удзел Алесь Капуцкі, Анатоль Акулік, Вячаслаў МІХАСЕНАК.

НА КАРЦЕ НАШАЙ ЗЯМЛІ

Памяткі гісторыі Астравеччыны

Тэрыторыя сучаснага Астравечскага раёна ў перыяд уваходжання Беларусі ў склад Расійскай імперыі (канец XVIII – пачатак XX ст.ст.) знаходзілася ў складзе трох паветаў Віленскай губерні: Ашмянскага, Вілейскага, і Свянцянскага. Таму архіўныя крыніцы, асабліва з губернскіх фондаў, захоўваюцца цяпер пераважна ў Гістарычным архіве Летувы (Вільня).

У Нацыянальным гістарычным архіве Беларусі ў Гродне, які захоўвае дакументы па гісторыі былой Гродзенскай губерні за XIX – пачатак XX ст.ст., гісторыя Астравеччыны адлюстравана ў некалькіх фондах Ашмянскага і Свянцянскага паветаў, а таксама ў друкаваных выданнях навукова-даведачнай бібліятэкі архіва... Так, у энцыклапедыі “Словнік географічных Крулевства Польскаго і інных краёў славянскіх” пад рэдакцыяй Б. Хлябоўскага, В. Валёўскага і Ф. Сулімерскага даецца графічнае і гістарычнае апісанне Астравіц, Варнян, Гэргяў, Гудая, Кямелішак, Малаў, Міхалішак ды іншых паселішчаў Астравеччыны.

Вось, да прыкладу, апісанне Астравіц. У другой палове XIX ст. гэта было мястэчка і фальва-

рак Віленскага павета. Тады тут налічваліся 22 дамы і 176 жыхароў, вінакурня, бровар, тартак, паравая цагельня, фабрыка дрэнажоў. Конная чыгунка даўжынёй 5 вёрст звязвала Астравіц са станцыяй Слабодка. Існавалі два манастыры: адзін у Астравіц, другі – у Слабодцы на адлегласці дзвюх вёрст ад мястэчка.

У 1474 г. заснаваў тут киеўскі ваявода марцін Гаштольд касцёл і кляштар дамініканцаў. Прывілеем караля Жыгімонта Аўгуста ад 9 мая 1537 г. “маентнасць” пераходзіць да Станіслава Гаштольда, ваяводы навагрудскага, пазней віленскага і троцкага, першага мужа Барбары Радзівіл. Пасля смерці Гаштольда Астравіц пераходзіць да Карыцкага. Праз стагоддзе мястэчка пераходзіць да Корсакаў. У 1616 г. Ян Мікалай і Галена Корсакі пабудавалі касцёл дамініканцаў замест разбуранага. Калі і гэты касцёл прышоў у заняпад, Гіляр Ціжэўскі збудаваў у 1787 г. новы касцёл і кляштар дамініканцаў. На пачатку XIX ст. Астравіц перайшоў ва ўласнасць Кастравіцкіх, а затым Ромераў. У 1866 г. касцёл і кляштар дамініканцаў былі зачынены. Касцёл перабудавалі ў праваслаўную царкву Шумскага благачыння.

Згодна з паданнямі, мястэчка і фальварак называліся Астравіц, таму што ляжалі нібы на востраве, утвораным рэчкамі Лошай, Кетнай і Кавалькай. Над Кавалькай знаходзіцца вёска Кавалі. Названая так, па паданні, таму, што калісьці тут былі жалезныя заводы, ад якіх засталіся толькі ямы.

У астравечскіх межах, над берагам рэчкі Кетны, ёсць цэлая сістэма валоў даўжынёй каля дзвюх вёрст, якія служылі для нейкіх прамысловых мэтай.

Пра вёску Варняны “Слоўнік географічны” падае наступныя звесткі. Гэта было мястэчка Віленскага павета. У другой палове XIX ст. тут налічвалася 24 дамы, 249 жыхароў, з іх 13 праваслаўных, 22 католікі, 114 габрэяў. Былі тут парафіяльны касцёл, габрэйскі малітоўны дом, сялянская школа, дом прытулку, 18 крамаў, цагельня; штогодзельна албываліся торгі ды кірмашы. Касцёл тутэйшы – адзін з найдаўнейшых на “Літве”, фундаваны ў 1462 г. Марыянай Сангайлавай. У 1769 г. ён быў перабудаваны на цагляны, меў дзве вежы; адноўлены ў 1880 г.

Варняны – даўняя ўласнасць Абрамовічаў, потым Снядзкіх. Пры канцы XVI ст. Ян Абрамовіч, староста лідскі, а потым

ваявода смаленскі, заснаваў тут рэфармацыйны збор, а пры ім – школу і шпіталь.

Шмат карысных звестак па гісторыі Астравеччыны можна знайсці ў “Памятных кніжках Віленскай губерні” за 1856–1915 г.г. Гэтае даведачнае выданне ўтрымлівае інфармацыю пра губернскае і павятовае ўстанавы, іх склад, месцазнаходжанне, спісы чыноўнікаў, якія працавалі ў іх. Акрамя таго, там ёсць шмат іншых звестак, якія датычацца і гісторыі Астравеччыны. Напрыклад, падаюцца расклады руху цягнікоў, публікуюцца народныя календары, “паштовыя дарожнікі” ды іншае...

“Памятныя кніжкі Віленскага ўчэбнага округа” 1877, 1885–1886, 1906–1909, 1913–1914 г.г. даюць звесткі пра вясковыя школы – народныя вучылішчы. Так, у Віленскім павеце на тэрыторыі сучаснай Астравеччыны яны былі ў Астравіц, Варнянах і Гэргятах.

Астравецкае народнае вучылішча існавала з 1867 г. Размяшчалася яно ў грамадскім доме (бесплатна). На ўтрыманне вучылішча адпускалася з казны 200 руб. у год. Вучняў было 24 хлопчыкі і дзве дзяўчынкі. Настаўнікам працаваў Павел Жамойцін, які закончыў Маладзечанскую настаўніцкую семінарыю. Атрымоўваў ён 150 руб., хлеба на 18 руб. і кватэру. Астравецкі законнастаўнік праваслаўнага веравызнання, святар Аляксандр Савіч закончыў Літоўскую духоўную семінарыю. Законнастаўнікам каталіцкага веравызнання быў ксёндз Леў Плямбошкі.

Варнянскае народнае вучылішча, заснаванае ў 1864 г., таксама размяшчалася ў грамадскім доме. На ўтрыманне вучылішча адпускалася з казны 200 руб. у год. Вучыўся тут 51 хлопчык.

Гэргяцкае народнае вучылішча заснавана ў 1867 г. На ўтрыманне яго адпускалася 120 руб. у год з дзесяціннага збору сялян. Вучылася ў ім 40 хлопчыкаў.

Кямелішкае вучылішча Свянцянскага павета, заснаванае ў 1868 г., размяшчалася ў доме валаснога праўлення. На ўтрыманне адпускалася 254 руб. са сродкаў воласці. Вучыўся тут 31 хлопчык.

Каштоўныя звесткі па гісторыі рэлігійных устаноў Астравеччыны ёсць у “Падручніку энцыклапедыі касцельнай” ды іншых выданнях, якія захоўваюцца ў архіве.

Марыя САЧОК, Гродна

СУБОТА, 14 жніўня

Пр. Саламоні, Аляксандра, Антаніна, Гурья, Елізара, Кірыка, Лявонця, Маркела, Кат. Альфрэда, Максіміліана, Эдэбюша.

БТ	7.00 Добroe утро!	20.45 Погода	11.40 "Своя игра"	17.40, 19.25, 21.40 "Даенадцать стульев"	7.40 "Сказки братьев Гримм" "Золушка"	23.20 "Поздний ужин!"
	8.00 Континент.	20.50 "СЕКРЕТНЫЕ МАТЕРИАЛЫ"	12.10 "История одного преступления" М/ф	17.45 "Природа в беде"	8.05 "ДЖЕК ХОЛБОРН"	23.30 "Безар"
	8.15 Столица.	22.30 Новости	12.35 "ОПАСНЫЕ ГАСТРОЛИ" Остроус-жетный фильм про бойшвишков-подпольщиков, которые, работая актерами в театре, распространяют в Одессе партийную литературу и листовки.	18.15 М/ф "Красавица и чудовище"	8.55 "РОБИН ГУД"	0.00 "ВОЗВРАЩЕНИЕ ЖИВЫХ МЕРТВЕЦОВ-3" Фантастика.
	8.40 Потребительская корзина.		14.05 "Суд идет" "Собаки-агрессоры"	19.00 Отпуск в США	9.50 "Чердачок"	
	9.00 Новости		15.00 "Сегодня"	19.30 "УНЕСЕННЫЕ ВЕТРОМ" Х/ф	10.10 "Путешествия с "Национальным географическим обществом"	
	9.10 Сказка за сказкой. М/ф		15.30 "ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО"	21.15 "Вечарніца"	11.10 ДИСК-канал	
	9.50 Книгосбор		16.30 "Антропология"	21.45 "АВИАКОМПАНИЯ "ЭЙР АМЕРИКА" Худ. фильм	11.40 "Говорит и показывает Анталыя"	
	10.25 "Сегодня с вами..."		17.20 "Я и моя собака"		11.55 "СОВРЕМЕННЫЕ ДЕВЧОНКИ" Мелодрама с музыкой	
	10.55 Здоровье.		18.00 "Сегодня"		13.20 "Нью-Йорк, Нью-Йорк"	
	11.20 Компьютерный полигон		18.40 "ОБУЧЕННЫЙ УБИВАТЬ" Боевик. Тайный агент в отставке Джорд Макгреди подвергается опасным преследованиям своих старых врагов. Вначале он обращается за помощью к бывшему шефу, а потом решает сам разобраться со своими преследователями...		13.50 "Это - Жириновский!"	
	11.45 "Все нормально, мама!"		20.20 "Весь Жванецкий"		14.15 "О.С.П-студия"	
	12.20 МСН		21.00 "Сегодня"		15.10 "ФЛИППЕР III"	
	12.40 Усадьба.		21.45 "ХОЧУ ВАШЕГО МУЖА" Комедия. В день двадцатипятилетия супружеской жизни любящая жена неожиданно узнает, что муж завел молодую любовницу...		16.00 ТСН-6	
	13.05 Новые имена		23.00 "Футбольный клуб"		16.05 "Спасибо за покупки!"	
	13.15 "ДИНАСТИЯ-2. СЕМЬЯ КОЛБИ"		23.45 "Про это"		16.20 " " "Я сама"	
	14.00 Четвертое измерение.				17.15 "Любишь - смотри" Видеоклипы	
	14.25 Олимп				17.30 "Дорожный патруль"	
	15.00 Новости				17.45 "20 ТЫСЯЧ ЛЬЕ ПОД ВОДОЙ" Приключенческий. Новейшая экранизация одноименного романа Ж.Верна, созданная с применением компьютерных технологий.	
	15.10 Уроки Н.Новожиловой				18.35 "СВ шоу"	
	15.35 Познай себя.				19.10 "РАЗБОРКА В МАЛЕНЬКОМ ТОКИО" Боевик.	
	15.55 Творческий вечер народной артистки Украины Надежды Шестак				20.30 "М.БАТЕРФЛЯЙ"	
	16.35 "Это моя работа" Дайджест				22.15 "Те Кто": Джордж Клуни	
РТР	17.05 КВН. 1/4 финала				22.40 "Дорожный патруль"	
	18.30 Дзюдо. Международный турнир				22.55 Шесть новостей дня	
	19.30 Бездельник				23.10 "Супермодель Содружества '99"	
	19.50 Новые имена				23.40 "Плейбой"	
	19.55 Футбол. Чемпионат Беларуси.					
	20.45 Кольбельная					
	21.00 Панорама					
	21.40 "ДРУЗЬЯ ПО НЕЩАСТЬЮ" Д.Николсон и Э.Баркин в приключенческом фильме					
	23.20 Хит-парад. Итоги недели					
	23.35 Видимо-невидимо					
ОРТ	6.50 "ЦЕНТРОВОЙ ИЗ ПОДНЕБЕСЬЯ" спортивная колледия.					
	8.25 "Слово пастыря"					
	8.45 "Домашняя библиотека"					
	9.00 Новости					
	9.15 "100%"					
	9.45 "Утренняя почта"					
	10.20 "Каламбур"					
	10.50 "Смак"					
	11.10 "Возвращение Третьяковки"					
	11.50 "Возможно все!"					
	12.05 "БЕЗ ПРАВА НА ПРОВАЛ"					
	13.25 "Цивилизация"					
	14.00 Новости					
	14.15 "В мире животных"					
	14.55 "Как это было"					
	15.35 Новости спорта					
	15.55 Футбол.					
	16.50 Новости					
	18.00 "Ералаш"					
	18.10 "ИГРУШКА" Комедия.					
	20.00 "Время"					
ОПТ	6.50 "ЦЕНТРОВОЙ ИЗ ПОДНЕБЕСЬЯ" спортивная колледия.					
	8.25 "Слово пастыря"					
	8.45 "Домашняя библиотека"					
	9.00 Новости					
	9.15 "100%"					
	9.45 "Утренняя почта"					
	10.20 "Каламбур"					
	10.50 "Смак"					
	11.10 "Возвращение Третьяковки"					
	11.50 "Возможно все!"					
	12.05 "БЕЗ ПРАВА НА ПРОВАЛ"					
	13.25 "Цивилизация"					
	14.00 Новости					
	14.15 "В мире животных"					
	14.55 "Как это было"					
	15.35 Новости спорта					
	15.55 Футбол.					
	16.50 Новости					
	18.00 "Ералаш"					
	18.10 "ИГРУШКА" Комедия.					
	20.00 "Время"					
БТ	7.00 Добroe утро!	20.45 Погода	11.40 "Своя игра"	17.40, 19.25, 21.40 "Даенадцать стульев"	7.40 "Сказки братьев Гримм" "Золушка"	23.20 "Поздний ужин!"
	8.00 Континент.	20.50 "СЕКРЕТНЫЕ МАТЕРИАЛЫ"	12.10 "История одного преступления" М/ф	17.45 "Природа в беде"	8.05 "ДЖЕК ХОЛБОРН"	23.30 "Безар"
	8.15 Столица.	22.30 Новости	12.35 "ОПАСНЫЕ ГАСТРОЛИ" Остроус-жетный фильм про бойшвишков-подпольщиков, которые, работая актерами в театре, распространяют в Одессе партийную литературу и листовки.	18.15 М/ф "Красавица и чудовище"	8.55 "РОБИН ГУД"	0.00 "ВОЗВРАЩЕНИЕ ЖИВЫХ МЕРТВЕЦОВ-3" Фантастика.
	8.40 Потребительская корзина.		14.05 "Суд идет" "Собаки-агрессоры"	19.00 Отпуск в США	9.50 "Чердачок"	
	9.00 Новости		15.00 "Сегодня"	19.30 "УНЕСЕННЫЕ ВЕТРОМ" Х/ф	10.10 "Путешествия с "Национальным географическим обществом"	
	9.10 Сказка за сказкой. М/ф		15.30 "ОНА НАПИСАЛА УБИЙСТВО"	21.15 "Вечарніца"	11.10 ДИСК-канал	
	9.50 Книгосбор		16.30 "Антропология"	21.45 "АВИАКОМПАНИЯ "ЭЙР АМЕРИКА" Худ. фильм	11.40 "Говорит и показывает Анталыя"	
	10.25 "Сегодня с вами..."		17.20 "Я и моя собака"		11.55 "СОВРЕМЕННЫЕ ДЕВЧОНКИ" Мелодрама с музыкой	
	10.55 Здоровье.		18.00 "Сегодня"		13.20 "Нью-Йорк, Нью-Йорк"	
	11.20 Компьютерный полигон		18.40 "ОБУЧЕННЫЙ УБИВАТЬ" Боевик. Тайный агент в отставке Джорд Макгреди подвергается опасным преследованиям своих старых врагов. Вначале он обращается за помощью к бывшему шефу, а потом решает сам разобраться со своими преследователями...		13.50 "Это - Жириновский!"	
	11.45 "Все нормально, мама!"		20.20 "Весь Жванецкий"		14.15 "О.С.П-студия"	
	12.20 МСН		21.00 "Сегодня"		15.10 "ФЛИППЕР III"	
	12.40 Усадьба.		21.45 "ХОЧУ ВАШЕГО МУЖА" Комедия. В день двадцатипятилетия супружеской жизни любящая жена неожиданно узнает, что муж завел молодую любовницу...		16.00 ТСН-6	
	13.05 Новые имена		23.00 "Футбольный клуб"		16.05 "Спасибо за покупки!"	
	13.15 "ДИНАСТИЯ-2. СЕМЬЯ КОЛБИ"		23.45 "Про это"		16.20 " " "Я сама"	
	14.00 Четвертое измерение.				17.15 "Любишь - смотри" Видеоклипы	
	14.25 Олимп				17.30 "Дорожный патруль"	
	15.00 Новости				17.45 "20 ТЫСЯЧ ЛЬЕ ПОД ВОДОЙ" Приключенческий. Новейшая экранизация одноименного романа Ж.Верна, созданная с применением компьютерных технологий.	
	15.10 Уроки Н.Новожиловой				18.35 "СВ шоу"	
	15.35 Познай себя.				19.10 "РАЗБОРКА В МАЛЕНЬКОМ ТОКИО" Боевик.	
	15.55 Творческий вечер народной артистки Украины Надежды Шестак				20.30 "М.БАТЕРФЛЯЙ"	
	16.35 "Это моя работа" Дайджест				22.15 "Те Кто": Джордж Клуни	
ОРТ	17.05 КВН. 1/4 финала				22.40 "Дорожный патруль"	
	18.30 Дзюдо. Международный турнир				22.55 Шесть новостей дня	
	19.30 Бездельник				23.10 "Супермодель Содружества '99"	
	19.50 Новые имена				23.40 "Плейбой"	
	19.55 Футбол. Чемпионат Беларуси.					
	20.45 Кольбельная					
	21.00 Панорама					
	21.40 "ДРУЗЬЯ ПО НЕЩАСТЬЮ" Д.Николсон и Э.Баркин в приключенческом фильме					
	23.20 Хит-парад. Итоги недели					
	23.35 Видимо-невидимо					
ОРТ	6.50 "ЦЕНТРОВОЙ ИЗ ПОДНЕБЕСЬЯ" спортивная колледия.					
	8.25 "Слово пастыря"					
	8.45 "Домашняя библиотека"					
	9.00 Новости					
	9.15 "100%"					
	9.45 "Утренняя почта"					
	10.20 "Каламбур"					
	10.50 "Смак"					
	11.10 "Возвращение Третьяковки"					
	11.50 "Возможно все!"					
	12.05 "БЕЗ ПРАВА НА ПРОВАЛ"					
	13.25 "Цивилизация"					
	14.00 Новости					
	14.15 "В мире животных"					
	14.55 "Как это было"					
	15.35 Новости спорта					
	15.55 Футбол.					
	16.50 Новости					
	18.00 "Ералаш"					
	18.10 "ИГРУШКА" Комедия.					
	20.00 "Время"					
ОРТ	6.50 "ЦЕНТРОВОЙ ИЗ ПОДНЕБЕСЬЯ" спортивная колледия.					
	8.25 "Слово пастыря"					
	8.45 "Домашняя библиотека"					
	9.00 Новости					
	9.15 "100%"					
	9.45 "Утренняя почта"					
	10.20 "Каламбур"					
	10.50 "Смак"					
	11.10 "Возвращение Третьяковки"					
	11.50 "Возможно все!"					
	12.05 "БЕЗ ПРАВА НА ПРОВАЛ"					
	13.25 "Цивилизация"					
	14.00 Новости					
	14.15 "В мире животных"					
	14.55 "Как это было"					
	15.35 Новости спорта					
	15.55 Футбол.					
	16.50 Новости					
	18.00 "Ералаш"					
	18.10 "ИГРУШКА" Комедия.					
	20.00 "Время"					
ОРТ	6.50 "ЦЕНТРОВОЙ ИЗ ПОДНЕБЕСЬЯ" спортивная колледия.					
	8.25 "Слово пастыря"					
	8.45 "Домашняя библиотека"					
	9.00 Новости					
	9.15 "100%"					
	9.45 "Утренняя почта"					
	10.20 "Каламбур"					
	10.50 "Смак"					
	11.10 "Возвращение Третьяковки"					
	11.50 "Возможно все!"					
	12.05 "БЕЗ ПРАВА НА ПРОВАЛ"					
	13.25 "Цивилизация"					
	14.00 Новости					
	14.15 "В мире животных"					
	14.55 "Как это было"					
	15.35 Новости спорта					
	15.55 Футбол.					
	16.50 Новости					
	18.00 "Ералаш"					
	18.10 "ИГРУШКА" Комедия.					
	20.00 "Время"					
ОРТ	6.50 "ЦЕНТРОВОЙ ИЗ ПОДНЕБЕСЬЯ" спортивная колледия.					
	8.25 "Слово пастыря"					
	8.45 "Домашняя библиотека"					

СЕКТАР СПОРТУ

Вышэйшая ліга

Было 2:5. Цяпер 1:2. Чакаем 0:–1

(у адпаведнасці з арыфметычнай прагрэсіяй!)

БАТЭ (Барысаў) – Маладзечна 2:1 (0:0)

31.07, 4500 гледачоў, галоўны арбітр Валерый Язевіч (Ліда)

Галы: Рын-
дзюк (47), Ар-
замасцаў (56);
Яўсеенка
(85).

Запасныя:
Дзіковіч, Ка-
сель, Пілецкі.
Лепшы:
Мархель.

На жаль, 3-за збоў у камп'ютэры ў папярэднім нумары ў расстаноўцы гульцоў адбыліся недакладнасці. Пад № 11 гуляў Макрыцкі, пад № 8 – Плют, а Пілецкі выйшаў на замену на 46-й хвіліне.

Маладзечанцы пачалі матч ад абароны, але пакрысе гульня пасунулася да цэнтра поля, і першы тайм завяршыўся пры нулях на табло. Двойчы за гэты час гасцей выратаваў Аляксандр Васілеўскі, а ў нашай атацы выдатны момант меў Дзмітрый Ваўчок. Пасля падачы вуглавога ён біў з лініі варатарскай, на жаль, няўдала. Адноўчы добрую сітуацыю ўпусціў Вячаслаў Дзержбан.

Не паспеў пачацца другі

тайм, як Васілеўскі пакінуў сваю штрафную, нязграбна адбіў мяч, а тут як тут апануўся Мікалай Рын-дзюк, які вярнуўся ў БАТЭ з маскоўскага "Лакаматыва". Далёкі ўдар кандыдата ў нацыянальную зборную Беларусі па пустых варотах быў дакладны. Пасля перапынку гаспадары ўзмацнілі гульню за кошт замены, мелі адчувальную перавагу, асабліва скразіла на нашым левым фланзе абароны. Адтуль і прыйшла другая

галавая пагроза. Прастрэл Рын-дзюка ў цэнтр штрафной замкнуў Аляксандр Арзамасцаў. Пад заслоны матча тры добрыя сітуацыі меў Павел Яўсеенка. Адно з іх ён скарыстаў, калі завяршыў атаку па правым фланзе (у ёй удзельнічалі Мікалай Мархель і Дзмітрый Лабенкі).

На думку Барыса Лазарчыка, добра выглядаў у цэнтры поля Сяргей Дараховіч, хаця да ўзроўню вышэйшай лігі яму яшчэ трэба падцягнуцца. Віталь Макрыцкі 3-за прастуды ў Барысаў не ездзіў.

Ёсць надзея, што з цягам часу ў атацы атрымаецца добрая звязка Яўсеенка-Макрыцкі. А дасведчаны Мархель можа дапамагчы на любой пазіцыі. Дарэчы, ён заяўлены як гуляючы трэнер, будзе непасрэдна ўдзельнічаць у кіраванні камандай. Сяргей Кабельскі прапускаў матч пасля чацвертай жоўтай карткі, а Паўла Плюта, Віталь Бычкоўскага і Дзмітрыя Молаша ізноў выклікалі ў юнацкую зборную. Напэўна, яны вернуцца да наступнай гульні з "Шахцёрам".

ТУРНІРНАЯ ТАБЛІЦА

КАМАНДА	АЧКІ
1. БАТЭ	44
2. ФК «Гомель»	42
3. «Днепр-Трансмаш»	41
4. «Славія»	35
5. «Шахцёр»	29
6. «Дынама» (Бр)	26
7. «Нёман-Белкард»	26
8. «Лакаматыв-96»	24
9. «Белшына»	23
10. «Дынама» (Мн)	23
11. «Тарпеда»-МАЗ	18
12. ФК «Ліда»	14
13. «Нафтан-Дэвон»	13
14. «Тарпеда-Кадзіна»	12
15. «Свіслач-Дах»	11
16. ФК «МАЛАДЗЕЧНА»	5

Нёман-Белкард – Дынама (Мн) 0:0, Шахцёр – Тарпеда-МАЗ 1:0, Белшына – Свіслач-Дах 1:1, Дынама (Бр) – Гомель 1:2, Днепр-Трансмаш – Лакаматыв-96 1:0, Тарпеда-Кадзіна – Ліда 1:0, Славія – Нафтан-Дэвон 2:0.

Падрыхтаваў
Сяргей
ГАЙКОВІЧ.

Мясцовы футбол

Засі-гол з "Гандальцэнтра"

Тры лідэраў на чэмпіянаце горада па футболе:

1. "Гандальцэнтр" (6 гульняў/15 ачкоў). 2. "ЗЛМК" (4/12). 3. "АВПС" – "ЗПМ" (6/12). Лепшы бамбардзір – Засімовіч ("Гандальцэнтр") – 12

галоў. У нядзелю на гарадскім стадыёне адбудзецца матч "Будаўнік" – "Колас", прысвечаны Дню будаўніка. Пачатак у 10-00.

Юлія ВАНСЛАЎ.

Аб"яднанага не будзе?

Завяршыўся першы круг на першынстве Маладзечанскага раёна. Да апошняга тура лідзіравалі "цагельшчыкі" з Радашковічаў, аднак у ім прайгралі "торфабрыкетчыкам" 2:8 і саступілі верхні радок у табліцы. Дарэчы, па палажэнні аб спаборніцтвах, і безразіцаў, і чысцінаў могуць узмацняць 2-3 футбалісты з мясцовых каманд, што выступаюць на больш высокім узроўні. Другі круг плануецца правесці ў верасні. А пра аб'яднаны турнір горада і раёна пакуль ніхто не гаворыць.

1. ТБЗ "Беразінскі" 15

2. КРЗ (Радашковічы) 12
3. ААТ "Забудова" 7
4. ААТ "Белмастацераміка" 7
5. Калгас "Лебедзева" 3
6. Калгас "Прагрэс" 0

Як расказаў намеснік загадчыка мясцовага аддзела па ФКСіТ Дзмітрый Няхай, акрамя радасці спартыўнай барацьбы, турнір дае і іншыя станоўчыя эфекты. Галоўнае, удасканаленне матэрыяльнай база. Усюды да патрэбнага ладу даведзены стадыёны, а, напрыклад, у Відзюшчыне, дзе гуляе "Прагрэс", раней нармальнага футбольнага поля і не было.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

АНОНС

07.08 Маладзечна – Шахцёр (Салігорск)

Пачатак 18.00, +7-3-5 16-11. Сёлета 1:3 (Шамшорык) на выездзе.

08.08 Свіслач-Дах-2 (Асіповічы) – Забудова

Сёлета 2:0 (Чарнел-2) дома.

08.08 Будаўнік (Старыя Дарогі) – Сморгонь

Сёлета 3:0 (Каўрыга-2, Відук) дома.

"Таталізатар"

Нагадваем умовы

Калі хто-небудзь з удзельнікаў здолее дакладна спадназначыць лікі ўсіх трох матчаў у нейкім з раундаў, ён атрымае прыз ад рэдакцыі.

А яшчэ ў кожным раундзе мы вылучаем маральнага пераможцу, варыянт якога быў бліжэй да ісціны, чым у астатніх удзельнікаў. Той, каму двойчы такое ўдасца, атрымае паўгадавую падпіску на "РГ". Такім чынам ужо ўзнагароджаныя маладзечанцы Алег Гаруновіч і Уладзімір Лазучонак. І нагадаем, у адным кроку да перамогі знаходзіцца Яўген Калашнікаў (Чысць), Мікалай Хадасевіч (Беразінскае), Валерый Грабкоўскі (Маладзечна), Андрэй Радлінскі (Вятрапаўшчына).

№	Матчы (20-21 жніўня)	Лік-прагноз
1.	Гомель – БАТЭ	
2.	Лакаматыв-96 – Дынама (Бр)	
3.	Маладзечна – Днепр-Трансмаш	

Прозвішча _____ Адрас _____
Імя _____ Тэлефон _____

Апошняя дата адпраўкі варыянтаў на дзесяты раунд – пятніца, 20 жніўня. У наступным нумары купон будзе паўтораны разам з анонсамі. Тады ж падвядзем вынікі дзесятага раунда.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

Другая ліга

На першае месца трэба забыцца

Сморгонь-Забудова (Чысць) 3:1

Сморгонь: Ан. Кананелька, Васілеўскі, Недавес, Макей, Юркевіч (к.), Шпілеўскі (Красоўскі, 46), Дукса (Цярэшчанка, 59), Якубіцкі (Ал. Кананелька, 80), Дзегілевіч, Шагойка (Мазанік, 64), Курак (Відук, 46).

Забудова: Мялюк (Мароз, 26), Нядзелька (Д. Мятліцкі, 29), Ліс, Гулевіч, Лазучонак (Лявончык, 46), Відрук (Рыгавіч, 46), Татун, Касцюкевіч (кап.), Івашкевіч, Чарнел, М. Мятліцкі (Янел, 46).

Галы: Якубіцкі (11), Дзегілевіч (15), Курак (24); Чарнел (90).

Рэгіянальнае "дэрбі" пачалося з двухбакова небяспечных атак у выкананні абодвух каманд. Але ў дзесяціх гаспадароў было відаць больш жадання шукаць шчасця ля чужых варот. Іх хуткія прайгры вынілі ў тупік гасцей, і яны былі вымушаныя фаліць, за што ўжо да 15-й хвіліны ў пасіве "Забудовы" былі 2 папярэджанні і столькі ж прапушчаных мячоў.

Першы гол стварыў Курак. Спачатку ён, дзякуючы свайму добраму дрыблінгу, прайшоў некалькі абаронцаў, а калі згубіў пасля гэтага мяч, не выключыўся з барацьбы, адабраў плямістага і адкінуў назад Якубіцкаму, які выдатным ударам па дузе запустіў мяч у "дзевятку".

Праз 4 хвіліны гасці былі пакараныя яшчэ раз. Дукса, выконваючы штрафны ўдар, навесіў у штрафную, і Дзегілевіч без перашкод расстраляў варатара чысцінаў.

Пасля гэтага гасці "сталі", а сморгонцы мелі мноства момантаў, і Курак забіў гол: у барацьбе з абаронцамі ён моцна прабіў пад перакладзіну, Мялюк дакрануўся да мяча, пагасіў сілу ўдару, але не перашкодзіў яму праскочыць у сетку.

Да зыходу першай паўгадзіны трэнер "Забудовы" замяніў варатара, які не дапускаў грубых памылак, але і не выратаваў. Забягаючы наперад, адзначу, што Аляксандр Мароз, на маю думку, быў лепшы ў складзе гасцей. Гаспадары, зрабіўшы добры задзел, узмацнілі свае абарончыя парадкі, каб як можна больш перашкаджаць гуляць чысцінцам.

У перапынку Аляксандр Гармаза зрабіў 3 замены, але цалкам перамяніў гульню ён не здолеў: пайшла сумбураная гульня з некааторай перавагай гасцей. Сморгонцы сканцэнтраваліся на адзінай задачы: не прапусціць, а ў

Навіны

Другі фронт смаргонцаў

СМАРГОНЬ. Мясцовая каманда заявілася на сёлетні розыгрыш Кубка Гродзенскай вобласці. Аснову склалі футбалісты СКЗ-ДЮСШ №1. Узмацнілі яе некаторыя гульцы ФК "Сморгонь".

У чвэрцьфінале сустракаліся са шчучынцамі. На выездзе 1:3 (Курак), дома 2:0 (Мазанік, Шпіталёў). За кошт забітага ў гасцях гола выйшлі ў паўфінал, дзе чакалі прадстаўнікі сельгасінстытута з Гродна. На выездзе згулялі 0:1, дома 1:0 (Мазанік). Дадатковы час пераможцаў не выявіў, а ў серыі пенальці два ўдары сапернікаў узяў наш Андрэй Кананелька. На бліжэйшым тыдні ў Гродне пройдзе фінальная сустрэча супраць ваўкавыскага "Цэментніка", лідэра абласнога чэмпіянату.

Крыху пра навічкоў ФК "Сморгонь". Аляксандр Мазанік прыйшоў са Смалявічаў, а Яўген Шпіталёў з Мінска. Вярнуўся Дзмітрый Дзегілевіч, які спрабаваў сябе ў "Свіслач-Даху". Дэбютаваў Алег Кананелька, які прапусціў першы круг 3-за траўмы. Дарэчы, ён брат-блізнік галкіпера каманды.

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

най "першай лэдзі" ЗША. І з такой гульні выкананне галоўнай задачы сезона – першае месца – асабіста мне здаецца амаль неверагодным, тым больш, адрыв ад лідэраў вельмі значны.

А ў гэтай гульні ім удалося толькі правесці гол у адказ за імгненне да фінальнага свістка і пазбегнуць буйнога паражэння. І некалькі лічбаў, якія красамоўна сведчаць пра характар гэтай гульні:

Удары па варотах: 16 (9 + 7) – 12 (5 + 7), у створ варот 7 (6 + 1) – 4 (1 + 3), вуглавых 3 (1 + 2) – 3 (2 + 1), фалы 18 (6 + 12) – 18 (11 + 7), афсайды 2 (1 + 1) – 0.

Юрый КАРПІЦКІ.

Складаная навука забіваць мячы

Забудова – Днепр-2 (Магілёў) 1:0 (1:0)

Гол: Татун (31).

Склад: Анохін, Нядзелька, Ліс, Саковіч (Гулевіч, 46), Карыцька (Д. Мятліцкі, 75), Відрук (В. Ваўчок, 46), Татун (Рыгавіч, 62), Лазучонак, Івашкевіч (кап.), Чарнел, М. Мятліцкі (Янел, 46).

Матч пачаўся на гадзіну раней па просьбе прыежджых футбалістаў. На працягу сустрэчы адчуваліся праблемы са складам у чысцінаў. Трэнеры цяпер, што называецца, у творчым пошуку. Апошнім абаронцам дзейнічаў Дзмітрый Лазучонак. Сяргей Івашкевіч выйшаў з капітанскай павязкай і пагуляў ажно на трох пазіцыях. У цэнтры матча пачыналі Аляксей Відрук і Мікалай Татун, а заканчвалі Сяргей Рыгавіч і Дзмітрый Нядзелька. На фланзе імкнуўся адшукаць сябе Вячаслаў Ваўчок, а ў атацы дэбютаваў Дзмітрый Янел са сваімі міні-футбольнымі манерамі.

Толькі часам "Забудова" гуляла лепш за саперніка. Гэта было дастаткова, каб стварыць больш галавых момантаў, чым усяго на адно ўзяцце варот. Першы ўсплеск актыўнасці здарыўся на 12 хвіліне. Прайшоў Нядзелька чамусьці не здолеў замкнуць Мікалай Мятліцкі, пасля вуглавога на паспеў на далёкую штангу ўжо сам Нядзелька, нарэшце, Івашкевіч зблізку моцна прабіў вышэй варот. У далейшым не пашанцавала Аляксандру Чарнелю і Івашкевічу. А потым добра падключыўся ў атаку правы абаронца Уладзімір Ліс, кінуў у штрафную Мятліцка-

Сяргей ГАЙКОВІЧ.

АФВіС-РШВСМ – Булаўнік 0:1, Лакаматыв – Свіслач-Дах-2 5:0, Змена-БАТЭ – Азяркі 0:1, РВАР – Бярэзіна 0:6, Трактар – Верас 0:0.

1. Трактар	33
2. Азяркі	31
3. Змена-БАТЭ	30
4. РВАР	28
5. Забудова	27
6. Лакаматыв	25
7. Сморгонь (-1)	24
8. Верас (-1)	20
9. Будаўнік	12
10. АФВіС-РШВСМ	10
11. Бярэзіна	7
12. Днепр-2	5
13. Свіслач-Дах-2	4

НПП "ВОЛЬХА"
Дольнае са склада ў г. Мінску
на вул. 23223

Товар сертыфікаваны

Рэалізат

- задвухі стальные, чугунныя
- вентилі муфтавыя, фланцевыя
- клапаны предохранительныя, обратныя
- фланцы, отводы, сгоны
- фасонныя часты ч/к

В Мінску
тэл./факс (8-017) 210-20-47, 252-30-06
Представительство в Витебске:
тэл./факс (8-0212) 36-37-35, 36-44-44

Прадаем новыя паліўныя ПМПЫ на трактар Т-150. Цэны ніжэй за заводскія. Звяртацца па тэл. у Маладзечне 30521, 30523.

ВЕНТЫЛЯТАРЫ
прамысловыя

КАЛАРЫФЕРЫ
КАРБІД КАЛЬЦЫЮ

са складаў у Мінску і Маладзечне

ААТ тэл./факс у Маладзечне
"Спарт" 71872, 68763.

Вокны, дзверы, вітражы, рассоўныя бэлконныя рамы, ліхтары, зімовыя сады, гандлёвыя вітрыны, пад'ясныя столы з пафарбаванага і анадзіраванага алюмініевага профілю, шклопакеты. Афіцыйны дылер завода Урада г. Масквы, Расійска-беларускае прадпрыемства ТАА "РосБелПроем". Дагавор № 0090-Д ад 18.12.1998 г.

Тэл. у Маладзечне 54885, тэл. у Маскве 2544051.

Падлягае абавязковай сертыфікацыі

Рэалізуем запчасткі да аўтакампрэсараў, ШЫНЫ, параніт.
Тэл./факс у Маладзечне 50884, тэл. 41781.
Падлягае абавязковай сертыфікацыі

КАДЗІРАВАННЕ: алкаголь, курэнне тытуню, збытковая вага. Маладзечна, в. Хмяльніцкага, 10, блок 23. Папярэдні запіс па тэл. 37275, 74834.

Ліс, 12 954 год, Мінскаград РБ з 8.06.1999 г. на 8.06.2004 г.

ГРУЗАПЕРАВОЗКІ. 4 ТОННЫ
Т. у Маладзечне 51879.
Ліс, АА № 1-6551 вып. Мін. Тр. з 20.10.1998 г. на 19.10.2003 г.

МЗ "САНТЭХКАМПЛЕКТ"
ЗАГАТОВКА
КАНАЛІЗАЦЫЙНАЯ,
Адводкі, трайнікі,
муфты, трубы і інш.
Чыгуныя і
поліэтыленавыя.
Г. Маладзечна, тэл./факс:
(01773) 70887.
Магчыма дастаўка.

ФАТАГРАФІЯ
Усе віды паслуг: танна, якасна, хутка.
У выніку фатаграфія на дом. Фотакарткі з некалькімі негатываў заказчыка (кадрыраванне, маштабаванне), фотаздымка ўрачыстасцяў, выраб партрэтаў, фотамальбаў для помнікаў Маладзечна, вул. Хмяльніцкага 10, т. 70403.

ООО "Песейн"
покупае:
ЛЕС-КРУГЛЯК
хвойных парод
ДОСКУ
обрезную и необрезную
Брус под черепицу
Палетное дерево
Тел. (017) 228-54-40

ПОМНІКІ
з ліцтваго каменю
г. Ашмяны, вул. Пушкіна, 7.
Тэл. 21928.
Пасв. ПП № 018260 ад 5.09.1997 г.

29 липеня 1999 г.		5 жніўня 1999 г.	
1. Курсы валют НБ РБ:		1. Курсы валют НБ РБ:	
Долар	267000	Долар	270000
Марка Герм ..	141780,91	Марка Герм ..	148830,42
Літ	66741,66	Літ	67981,44
Рас. руб.	11020	Рас. руб.	11120
Злоты	69567,48	Злоты	68724,52
ЕУРА	283166,85	ЕУРА	291087
2. "Вулічныя" курсы куплі долараў		2. "Вулічныя" курсы куплі долараў	
440000 – 450000		440000 – 455000	

© Інтернет-версія: Kamunikat.org 2019

НАДВОР'Е НА ВЫХАДНІЯ

07.08 08.08

МІНСК

+25°C - +30°C +23°C - +28°C

ВІЛЬНЯ

+23°C - +28°C +20°C - +25°C

ТРАНСПАРТ

Прадам "МАЗДА-626", 1991 г. в., 1.8, шэры металік, электрапакет, прычалное, новыя шыны, растаможаны, велюравы салон, выдатны стан. Т. у Мядзеле 41452, 41585.

ПРАДАМ

- Форд-Скорпіе, 2.0, 1992 г. в., панель дрэва, велюр, 4800 у. а., або мянню на дызель, можна аварыйны або з наспраўным рухавіком. Т. у Вілейцы 57118.
- Рухавік да Форд-Скорпіе, 2.0 і Донс, 1993 г. з навясным і КП-аўтамат. Т. у Вілейцы 57118.
- Нядорага аўтафургон ГАЗ-53 "А", у добрым стане з металічнай будкай. Т. у Маладзечне 76070 (пасля 18⁰⁰ і выхадня).
- З/ч да Рэно-21; лодку. Т. у Маладзечне 73704.
- А/м БМВ-320, 1984 г. в., 5 ст., металік, люк, прабег 2800 т. км, у добрым стане, 1800 у. а. Т. у Вілейцы 53139.
- Форд-Эскорт, 1.6 Д., 1987 г. в., універсал, Галандыя, растаможаны, 2100 у. а. Т. у Вілейцы 52889.
- Опель-Амегу, эксплуатацыя 1988 г., залаццы металік, велюр, цэнтральны замок, электрапакет, 2400 у. а., ВАЗ-21063, 1986 г. Т. у Маладзечне 68084.
- ВАЗ-2102, 1979 г. в. Т. у Маладзечне 68776.
- Пежо-405, турбадызель, 1992 г. в., 1.8, універсал. Т. у Маладзечне 74108.
- Мазда-626, дызель. Т. у Маладзечне 51664.
- А/м Мерседэс-200 Д., 123 кузаў, 1980 г. в., у добрым стане, 1700 у. а. Т. у Вілейцы 58141.
- Форд-Скорпіе, 2.0, 1985 г. в., добры стан, нядорага; ВАЗ-21013, 1983 г. в., аварыйны стан, нядорага. Т. у Вілейцы 58433, 52261.
- А/м Форд-Транзіт, 1987 г. в., па запчастках, рухавік 2.5 л., дызельны, КПП, хадавая, рулявое, дзверы, дакументы. Т. у Вілейцы 58234, 53894.
- ВАЗ-2101, 1980 г. в., у добрым стане. Т. у Вілейцы 52871.
- А/м Мазда-626, 1987 г. в., 1.6 бензін, хэтчбэк, дакументы, біты перад на з/ч. Т. у Маладзечне 64550.
- М-412, 1976 г. в. Т. у Маладзечне 36451 (пасля 18⁰⁰).
- ФВ-Гольф, 1986 г. в., 1.8 бензін, спартыўны салон, скураны руль, люк, 5-КПП, тэрмінова, нядорага. Т. у Маладзечне 74957.
- З/ч да ФВ-Гольфа-II. Т. у Маладзечне 33057, 34274.
- Форд-Сіеру, 1986 г. в., 1.6 Б., хэтчбэк, ц/з, выдатны стан, 1800 у. а. Т. у Маладзечне 39786.
- ФВ-Гольф-1, 1980 г. в., у выдатным стане. Т. у Маладзечне 42316.
- Опель-Кадэт, 1986 г. в., 5 дзвярэй, 1.3 Б., рубін, за 1100 у. а. Т. у Маладзечне 36667.
- Аўтамабіль ГАЗ-24, 1977 г. в., прабег 25000. Т. у Маладзечне 30552.
- ВАЗ-321011, у добрым стане, рухавік 1988 г. в., замена кузава 1992 г. в., 115000 км; гараж у ГК № 24. Маладзечна, вул. Б. Хмяльніцкага 10, 64-7.
- Рухавік 2.8 л., бензін,

Мяняецца тэлефон даведкі
З 10 жніўня мяняецца адзін з тэлефонных нумароў даведкі чыгуначнага вакзала станцыі Маладзечна: замест 70848 будзе 005. Як і раней, з даведкай можна будзе звязацца таксама па тэлефоне 42423.

інжэктар; Рэно-25; Вольва-740. Т. у Маладзечне 70206, 34792, 71068.

- М/а Мерседэс-209, 407 або мянню. Магчымы варыянты. Т. у Маладзечне 70206, 34792, 71068.
- ВАЗ-21013, 900 у. а. Т. у Маладзечне 67095.
- Масквіч-412; міні-электростанцыя. Т. у Маладзечне 20173.
- Опель-Кадэт, 1985 г. в., 1.6 дызель, раст., 5 л/100 км, люк, фаркоп, нов. гума, 1900 у. а., торг; рухавік і інш. запчасткі Мерседэс-240 дызель. Т. у Вілейцы 56777 (пасля 19⁰⁰).
- V W - Транспарцёр, пасажырскі, дызель, 1982 г. в., растаможаны, добры стан; VW-LT-28, груз. фургон, 1985 г. в., дызель, раст. Т. у Вілейцы 56777 (пасля 19⁰⁰).
- Трактар ЮМЗ на запчасткі. Т. у Вілейцы 56446.
- Фольксваген-Дэббі, 1980 г. в., мокры асфальт, 5 л. на 100 км. Т. у Вілейцы 57911.
- ВАЗ-21061, 1979 г. в., добры стан. Т. у Вілейцы 58618, т. у Маладзечне 34255.
- УАЗ-3303 грузавы, 780 у. а. Т. у Вілейцы 52238.
- ГАЗ-2410, 1990 г. в.; дачу недалёка ад р. Нарачанка. Т. у Вілейцы 58890.
- Прычэп Зубраня, новы, тэрмінова. Т. у Вілейцы 58436.
- Мерседэс-280, інжэктар, бензін, 1980 г. в., усе навароты, выдатны стан. Т. у Маладзечне 53969.
- А/м Фольксваген-Джэта, 1988 г. в., добры стан. Т. у Вілейцы 53436.
- Опель-Кадэт, 1985 г. в., растаможаны, V 1300. Т. у Вілейцы 49285.
- Форд-Сіеру, 1990 г. в., газ-бензін, чорны металік. Т. у Валожыне 58354.
- М/а Ниса 522 М, 1979 г. в., пасля капрамонта, 1000 у. а., або на УАЗ. Т. у Маладзечне 62168 (пасля 18⁰⁰).
- ВАЗ-21013, тэрмінова, нядорага, 1985 г. в., капрамонт 1999 г.; Форд-Сіеру, 1985 г. в., 1.8 Б., фаркоп, новая гума. Т. у Маладзечне 54604 (раб.), 29234 (дам.).
- Рэно-Трафік, 2.1 D на запчасткі і прычэп 2ПТС-4. Т. у Маладзечне 67815.
- ФВ-Джэту, дызель, 1985 г. в.; скрыпку. Т. у Маладзечне 67037.
- Опель-Кадэт, 1.6 D, 1984 г. в. Т. у Маладзечне 62782.
- Форд-Транзіт L, 2.5D, 1991 г. в., пасажырскі, 9 месцаў, доўгі, высокі, фаркоп. Т. у Маладзечне 63500.
- ВАЗ-21013, 1984 г. в., у добрым стане, 950 у. а. або памянню на іншамарку. Т. у Маладзечне 67430.
- Мазда-626, 1987 г. в., 1.6 л., бензін, седан, 1950 у. а. Т. у Маладзечне 42427.
- А/м Volvo-740, 2.3 інжэктар, 1985 г. в. Т. у Маладзечне 36655, 67746.
- А/м Опель-Вектра, 1991 г. в., бензін, седан, электрапакет, 4100 у. а., торг. Т. у Астравцы 20312.
- Нисан ZX-300, 1984 г. в., спартыўны, паўкабрылет, электрапакет, літыя дыскі, цана 2500 у. а., торг. Т. у Маладзечне 66948, 35376.
- М/аўтобус Мерседэс-208-Д, 1989-90 г. в. Т. у Маладзечне 63357.
- А/м Мазда-323-F, 1990 г. в., прабег 96 т. км, ідэальны стан. Т. у Маладзечне 30606.
- Гольф-2, 1986 г. в., турбадызель, прыганы 20.02.1999 г., 1900 у. а. Т. у Маладзечне 31770.
- Міні-мікрааўтобус Дайхатсу,

1987 г. в., 7 л. на 100 км, белы, люк, 4x4 і Масквіч-ЖК Комбі, 1975 г. в. або мянню на ВАЗ-07-08-09 ці на іншамарку. Т. у Маладзечне 31723.

- Мерседэс-200 Д, 1981 г. в., 1750 у. а.; Мерседэс-300 Д, 1984 г. в., 1950 у. а., торг. Т. у Маладзечне 34042, 42679.
- ГАЗ-2410, 1988 г. в., 98 тыс. км, цана дагаворная. Т. у Маладзечне 42381.
- Фольксваген LT-28, 1986 г. в., грузавы, выдатны стан. Т. у Маладзечне 36189.
- А/м Масквіч-2140, добры стан, 680 у. а. Т. у Маладзечне 52778.
- ЗІЛ-130, 900 у. а. Т. у Маладзечне 64958.
- Аўдзі-80, 1988 г. в., 1.8 аб.р., 5-КПП, выдатны стан, ярка-чырвоны колер. Званіць па т. у Маладзечне 75836 (пасля 18⁰⁰).
- МАЗ, 1991 г. в. і паўпрычэп імпарты 76м³, тры восі. Т. у Маладзечне 34658, 34662.
- А/м Вартбург-353, 400 у. а. Т. у Сморгоні 32468.
- Форд-Эскорт + Форд-Эскорт, тэрмінова, 850 у. а., 1979 г. в., у добрым стане. г. п. Астравец, в. М. Яконтаны, д. 30.
- Бус Мерседэс МВ-100 Д., 1991 г. в., пасажырскі варыянт, 2.4 л.; Джып Форд-Эксплорэр, 1993 г. в., Б., 4 л., усе навароты. Т. у Маладзечне 69788.
- А/м М-2140, 1983 г. в., у добрым стане. Т. у Вілейцы 59253.
- ВАЗ-2108, 1987 г. в. Т. у Вілейцы 58510.
- ВАЗ-2101, 1973 г. в., у добрым стане, капрамонт 1999 г., 650 у. а. Т. у Вілейцы 57404.
- ІФА-мультикар, рухавік Нисан дызель. Т. у Вілейцы 45341.
- Фольксваген-Джэту, 1985 г. в., турбадызель. Т. у Вілейцы 58261.
- Тэрмінова прадам м/а Форд-Транзіт, 2.5 Д., грузавы 1.2 т., прабег 150 т. км, у добрым стане. Т. у Вілейцы 52594.
- А/м УАЗ-31512, 1990 г. в. Т. у Вілейцы 53905.
- А/м Форд-Сіера, 1985 г. в., 1.8 см³, бензін, цана 1200 у. а. Т. у Вілейцы 59029.
- А/м Опель-Аскона, 1985 г. в., па з/ч. Т. у Вілейцы 53533.
- Трактар Т-25, 1991 г. в., з прычэпам і навясным абсталяваннем. Т. у Вілейцы 57571, 54154.
- Форд-Скорпіе, 1986 г. в., 2.0 і, АВС, тэрмінова, танна. Т. у Вілейцы 58983.
- ВАЗ-2104, 1986 г. в., ц. карычневая, у добрым стане. Т. у Вілейцы 42369, 42234, 42319.
- Форд-Сіеру, 1985 г. в., ц/з, фаркоп, добры стан, 1250 у. а., торг. Т. у Вілейцы 52561.
- Тэрмінова ВАЗ-2101, 1974 г. в., рамонт кузава 1998 г., 380 у. а.; Форд-Арыён, 1983 г. в., 1.6 Б., 5-КПП, 870 у. а. Т. у Маладзечне 65103.
- ЗІЛ-ММЗ-550, няспраўны рухавік, нядорага. Т. у Маладзечне 21748.
- Шкоду-Фаварыт, 1991 г. в., 1500 у. а., без торгу, растам. Т. у Маладзечне 30583.
- А/м Форд-Скорпіе, седан, 1990 г. в. Т. у Маладзечне 53740.
- М-412, 1989 г. в., 990 у. а. Т. у Маладзечне 69596.
- Аўдзі-100, 1984 г. в. Т. у Маладзечне 36134.
- Опель-Кадэт-Седан, 1.6 Д., 1986-87 г. в., 1.5 года ў РБ. Т. у Маладзечне 34097.
- Любыя запчасткі на ВАЗ-2101-21013. Т. у Маладзечне 39127.
- Форд-Транзіт, дызель, 1986 г. в.; вароты гаражныя. Т. у Маладзечне 51246.
- Запчасткі да рухавіка 1.3 Б да Опеля. Т. у Маладзечне 39127.
- Гольф-2, канец 1984 г. в., 1.8 л., растаможаны, нядорага. Т. у Маладзечне 63709.
- BMW-520, 1980 г. в., 2.0 Б., эл/юстэркі, велюр, нармальны стан. Т. у Маладзечне 77018.
- А/м Мазда-323, 1.1 л., 1981

г. в., выдатны стан, 1150 у. а. Т. у Маладзечне 70993.

- Аўтамабіль РЭНО-11, бензін, 1984 г. в., металік, аб'ём 1400 см³, у добрым стане, 1400 у. а. Т. у Маладзечне 36551.

КУПЛЮ

- Дакументы на ВАЗ-2107, белага колеру. Т. у Маладзечне 99228 з 2.08.99 па 8.08.99 (з 6⁰⁰ да 12⁰⁰); 99351 з 8.08.99 (пасля 20⁰⁰).
- Кузаў да Аўдзі-80, 1.6 Д., 1982-86 г. в., не дуты. Т. у Маладзечне 33409.
- Нядорага а/м ВАЗ у добрым стане. Т. у Маладзечне 39407, 35595.
- Дызельную іншамарку, магчыма з праблемамі па кузаве, да 1300 у. а. Т. у Маладзечне 63847.

МЯНЯЮ

- Арганізацыя мяняе РАФ грузавасажырскі на Масквіч-пікап або М-2141, 1995 г. в. Т. у Вілейцы 55132.
- ІЖ-2715, 1993 г. в., у добрым стане на Жыгулі або прадам. Т. у Маладзечне 65147 (пасля 18⁰⁰).

ПАСЛУГІ

- Ёсць ШЭНГЕН ВІЗА, ПРЫЧЭП МІКРААЎТОБУС. Т. у Маладзечне 36769.

РОЗНАЕ

ПРАДАМ

Цудоўныя цэны. ПРАЛЬНЫЯ МАШЫНЫ І ГАЗАВЫЯ ПЛІТЫ Ардо, Індэзіт, Бош, Кандзі. Т. у Маладзечне 30049.

ПРАДАМ

- Дубовы паркет 400х50. Т. у Маладзечне 71109.
- Калаўрот для прадзення пражы, нядорага. Т. у Маладзечне 62624.
- ПОМНІКІ ГРАНІТНЫЯ, ЧОРНЫ ГАБРА, НЯДОРАГА. Т. у Маладзечне 31759.
- Натуральную скуру для пашыву вырабаў. Т. у Маладзечне 32812 (з 21⁰⁰ да 22⁰⁰).
- НОВАЯ МЭБЛЯ з дастаўкай, танна. Т. у Маладзечне 36396. Падлягае абавязковай сертыфікацыі.
- Ружжо МУ-21-12. Т. у Маладзечне 31605 (пасля 20⁰⁰).
- ПЛІТУ ГАЗАВУЮ "БРЭСТ", новую, ва ўпакоўцы. Т. у Маладзечне 68775.
- Тэлевізар 54СТV655Т-И, новы. Т. у Маладзечне 69767.
- Блемарэн; аўтамагнітола кампакт; металічныя дзверы; палі (сван), тэрмінова, танна. Т. у Маладзечне 52409.
- Дзверы філянговыя, уваходныя, міжпакаёвыя, таніроўка, якасныя. Т. у Маладзечне 77908. Падлягае абавязковай сертыфікацыі.
- Карову. Т. у Вілейцы 52871.
- ТВ-Panasonic; BM-Panasonic, відэакамеру, узмачальнік Technics, дэку Technics, CD Sony, AC, усе 6/у. Т. у Вілейцы 58844.
- Батарэі ацяпляльныя. Т. у Вілейцы 56224.
- Баян Ясная паляна, у выдатным стане, 1500 у. а. Т. у Вілейцы 58324.
- Награвальны элемент, які забяспечвае лёгкі пуск аўтарухавіка зімой. Укажыце дыяметр разьбы, зліўны затычкі паддона картэра. Ц. 15 у. а. 222310, Маладзечна-7, а/с 28.
- Газаварачны апарат у камплекце, новы. Т. у Маладзечне 36860.
- Дзверы падвоеныя ўваходныя (філянговыя). Магчымая ўстаноўка. Нядорага. Т. у Маладзечне 51145.
- Ручная паршавая помпа-калонка. Т. у Маладзечне 67054.
- Пліту газавую Брест-06, 50 см. Т. у Маладзечне 35194 (дам.), 49224 (раб.), Галя.
- Паліўную помпу 4УТНМ. Т. у Маладзечне 71939.
- Буйныя ШЧАНЯТ РАТВЕЙЛЕРА з выдатным радаводам. Т. у Маладзечне 62357.
- Карову цэльную і цялушку. Т. у Маладзечне 71352; тэл. ў в. Доры Валожынскага р-на

33116.

- Камп'ютэр IBM-233ММХ, 16Мб, HDD 2.5 Gb, CD 24x, S3V2, SB, erg.kbd, mouse, SVGA 14", Samsung SM 400b. Т. у Маладзечне 51322.
- Шчаняў каўказскай аўчаркі, з выдатным радаводам, магчымы абмен. Т. у Маладзечне 20300.
- Дзіцячую ўніверсальную каляска (Польшча). Т. у Маладзечне 39446.
- Каня, 2.5 года. Т. у Сморгоні 96150.
- Піяніна Беларусь, тэрмінова, 1993 г. в., у добрым стане. Т. у Вілейцы 54093 (у любы час).
- МЭБЛЯ ў наяўнасці і пад заказ; ЭЛЕКТРАВОДАНАГРАВАНЬНІКІ. Тавар сертыфікаваны. Т. у Вілейцы 56382.
- Газавыя балончыкі. Сертыфікат, 400 шт., за 100 у. а. Т. у Маладзечне 77542.
- 40 бярвенняў паўбруса 15х24х540, 2 бярвенны 15х40х750; дачу ў Кардоне; дом у в. Порса. Т. у Вілейцы 54072.
- Газавую пліту Гефест. Т. у Вілейцы 56221.
- 2 аднаспальныя ложка, 6/у. Т. у Маладзечне 39464.

КУПЛЮ

- Сілікатную цэглу, паўбрус, неабразную дошку, руберойд. Т. у Маладзечне 68084.
- Айчыны камп'ютэры, радыёстанцыі, самапісы, у любым стане. Т. у Маладзечне 66937, Сяргей.
- Сена. Т. у Мінску (017) 2615816.

ІНШАЕ

- Патрабуюцца няня з замежным пашпартам. Т. у Маладзечне 31679 (званіць у рабочыя дні з 9⁰⁰ да 18⁰⁰).
- ПРАЦАЎЛАДКАВАННЕ ў Маскоўскую вобл. рабочых будаўнічых спецыяльнасцяў і рознарабочых. Тэл. 8(0172) 859664.

Арганізацыя прадае АУТАТРАНСФАРМАТАР маркі АТЭС-40/220; ЛІЦЦАВУЮ МАШЫНУ пад ціскам 71107. Тэл. у Маладзечне 74011, 32320, 71865.

Фірма прадае па цэнах завода вытворцы ДСП, памер 3.5х1.75, артыкул ПА, клас эмісіі Е-1, таўшчыня 0.16 мм, цана 14830000 р./м²; МЯХІ ПАПЯРОВЫЯ, 5-слабавыя, з клапанам, цана 110000 р. Тэл. у Маладзечне 77298, 71563.

Вырабляем **ПОМНІКІ З МАРМУРОВАЙ КРОШКІ** па даступнай цэне з дастаўкай заказчыку. Наш адрас: Маладзечна, вул. Прафсаюзная, 8, тэл. 60390.

Арганізацыя прапануе: **цэмент, шыфер, руберойд, дзверы філянговыя.** Тэл. у Маладзечне 64944. Падлягае абавязковай сертыфікацыі.

ФІРМА

Вокны, **ЮнІКС** фасады, дзверы, вітрыны, **ЮнІКС** зімнія сады, офісныя перагародкі з ПВХ, уваходныя групы, Ахоўныя ралеты, гаражныя вароты. Сонцаахоўныя жалюзі: гарызантальныя, плісраваныя, вертыкальныя, драўляныя.

Зацікаўлены ў нашым рэгіёне дылерскай сеткі. Тэл. ў Мінску 266-04-01, 266-18-33, 285-70-96. Падлягае абавязковай сертыфікацыі.

- **БЛАНКІ БУХУЛІКУ. ВЯЛІКІ ВЫБАР. СМОРГОНЬ, ВУЛ. ТАНКІСТАЎ, 8, тэл. (8-01592) 33077.**
- Запрашаем на в/а работу дзяўчыну да 30 год, у якой ёсць з/пашпарт. Т. у Маладзечне 61684.
- Ададзены, абутак "Second Hand" з Англіі і Швецыі (упакоўкі па 120 кг), арыгінал, несапратавана. Т. у Мінску 562203, 208353.
- Прадпрыемальнік возьме пазыку ад 300 у. а. пад выгадны працэнт на тэрмін да 6 месяцаў. Натарыяльнае афармленне. Выплата працэнтаў па дамоўленасці. Т. у Маладзечне 69910.
- Мне 54 гады, інвалід І групы. Маю патрэбу ў апекуне. Ёсць кватэра ў Вілейцы. Знаходжуся ў Іжанскай участкавай балонцы.

ПАТРАБУЮЦА

- Патрабуюцца будаўнікі-аддзельнікі, 5 чалавек. Т. у Мінску 557876, Васіль Пятровіч.

ШУКАЮ РАБОТУ

- Па зборцы камп'ютэраў, мадэрнізацыі. Гарантыя. Т. у Маладзечне 32329.
- Шукаю работу па рамоне бампераў іншамарак. Т. у Маладзечне 36522.
- Шукаю тынкавалыя, плітаныя работы, якасна і нядорага. Т. у Маладзечне 36670.
- Шукаю работу па ўстаноўцы дзвярэй, вокнаў, падлога, вагонка, пластык, паталочніцы. Т. у Маладзечне 62535.

Организация реализует

КРАСКИ: ПФ, МА, НЦ, фасадные КИСТИ, ФЛЕЙЦЫ

ЛАКИ: НЦ, ПФ, паркетный ПОЛИТЕКС, ПЕТАНТЕКС, МОРИЛКУ, ШПАТЛЕВКИ, ГРУНТОВКИ, КЛЕЙ ПВА, ЭЛЕКТРОМАТЕРИАЛЫ.

Т. у Маладзечне 68982, т/ф факс 71566. Падлягае абавязковай сертыфікацыі.

ДСП

заводскія цэны

☎ (01773) 77298, 68945.

КРАСКА

по безличному расчёту. Тел. в Молодечно 68262, 65642. Падлягае абавязковай сертыфікацыі.

МУКА

в/г і жытня

Тэл. у Маладзечне 63924.

Новы магазін АУТАЗАПЧАСТАК (Маладзечна, вул. Лібава-Романская, 153, раён нафтабазы) ПРАПАНАУЕ аўтазапчасткі айчынай і замежнай вытворчасці (можна пад заказ). Нааўны і бензавыя рэчкі. Тавар сертыфікаваны. Прымаем і/ч да легкавых і грузавых а/м на камісію. Тэл. 76534, тэл/факс 74054.

Тэлефонныя коды гарадоў рэгіёна: Маладзечна - 01773, Вілейка - 01771, Сморгонь - 01592, Ашмянны - 01593, Валожын - 01772, Мядзел - 01797, Астравец - 01591, Мінск - 017(2)

РЭГІЯНАЛЬНАЯ газета

Заснавальнікі: Аляксандр МАНЦЭВІЧ, Дамірый ХАРЫТОНАЎ, Ігар БЕЙС, фірма «ФАВАРЫТ».

Пасведчанне № 227.

Галоўны рэдактар Аляксандр МАНЦЭВІЧ.

ТЭЛЕФОНЫ/ФАКС: (01773) 6-96-67, 5-38-41.

E-mail: region_news@irex.minsk.by

222310, Маладзечна, Вялікі Гасцінец, 68а

Інфармацыйна-рэкламнае штодзённае выданне для рэгіёна і рэспублікі. Выходзіць па пятніцах. **Тыраж 6500 экз.** Падпісная цана на адзін месяц **150 тыс. руб.** (індывідуальная падпіска, індэкс 63212), **300 тыс. руб.** (ведамасная падпіска, індэкс 63369). Падпіска праводзіцца пастаянна ў паштовых аддзяленнях рэспублікі.

№32(224) 6.08.99. Друкарня «Перамога», 222310, Маладзечна, вул. Таўлая, 11. Зак. №. 1508 Падпісана ў друку ў 13.00 5.08.99

РЭКЛАМА

СТАЎКІ ЗА 1 КВ. СМ:

Базавая - 180 тыс. руб.

Апошняя старонка - 210 тыс. руб.

ТБ-праграма - 300 тыс. руб.

Першая старонка - 400 тыс. руб.

СІСТЭМА СКІДАК

ПРЫЁМ ДРОБНЫХ АБ'ЯЎ

Маладзечна: Вялікі Гасцінец, 68а. Тэл. 69667, 53841.

Вілейка: гасцініца "Вілія", капіравальны цэнтр "Парус" Тэл. 55194, 55284.

Сморгонь: 1) Рэдакцыя "Новой газеты Сморгоні", вул. Танкістаў, 8. Тэл. 33077, 34353.